

OYO BANA YA BA MUSULMANS BAKOKI KO PERMETTRE TE KOZALA IGNORANT NA YANGO

Na kombo ya Allah Nzambe wa batoto atonda ngolu na mawa

Maloba ya ebandeli

Na kombo ya Nzambe, mpe masanzoli ezala na Nzambe; Na nsima na yango:

Wana ezali makambo oyo bana ya ba musulmans bakoki te kozala na bozangi boyebi yango na kati ya lingomba ya Nzambe, pona apambolama na Oyo-Azali-Likoló, mpe baboti basengeli koteya yango na bana na bango uta bomwana.

Ezali lolenge ya pete, ya pete mpe ya mobimba mpo na kondima, na jurisprudence, na biographie, na botosi, na ndimbola, na hadith, mpe bizaleli malamau, na bokundoli, Ebongi mpo na bana mibali, mibu nyonso, mpe baye ya sika na Islam, mpe epesami na bandako, na ba garderies, mpe na ba instituts ya mateya, mpe mpo na kokanga na motó mpe kolimbola yango engebene na mayele, mpe nasali yango na lolenge ya motuna mpe koyanola. Mpamba te yango ekómisaka makanisi makasi mpe ekómisaka makanisi malamau, mpe molakisi aponaka kati na bango oyo ebongi na mbula na bango.

Nazali kosenga Nzambe azwa matomba na yango mpe andima yango.

Ebandeli ya likambo oyo ezali : Liloba ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso:

{Ee bino baye bondimi, bomibatela mpe mabota na bino na moto oyo esansi na yango ezali bato mpe mabanga, likolo na yango bazali na baanzelu ya kanda mpe ya makasi Bazali kotosa Nzambe na oyo Ye apesaki bango mitindo, kasi bazalaka kosala oyo batindaki bango 6}[Surat Al-Tahrim: 6].

Mpe hadith ya Abdoullah bin Abbas, Nzambe asepele na bango mibale, oyo alobaki : Nazalaki sima ya Profeta, kimia pe mapamboli ya Nzambe ezala likolo na ye, mokolo moko, pe alobaki: "Ee mwana mobali, nazali koteya yo maloba oyo: Batela Nzambe mpe okokuta Ye elongo na yo yeba ete soki ekolo esanganaki mpo na kopesa yo litomba na eloko moko, elingaki kopesa yo litomba te longola se na oyo Nzambe akomeli yo, mpe soki basanganaki mpo na kopesa yo litomba na eloko moko, Balingaki kosala yo mabe na eloko moko te longola se na eloko moko oyo Nzambe akomelaki bino". Elobami na Al-Tirmidhi na Ahmed.

Mpe ntina ya koteya bilenge:

Moto asengeli koteya bana oyo bazali na yango mposa na lingomba na ye, mpo ete bakoma moto mobimba engebene na lolenge ya Islam, mpe mondimi ya Nzambe moko ya malamau engebene na nzela ya kondima.

Imam Ibn Abi Zaid Al-Qayrawani, Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso ayokela ye mawa, alobi :

"Mpe eyei ete bakopesa bango mitindo ya kosambela mibu nsambo, mpe bakobeta bango mbala na mbala na boumeli ya zomi, mpe bakokabwana na mbeto na bango Ndenge moko, basengeli koyeba oyo Nzambe atie na basaleli na Ye na oyo etali koloba mpe kosalaka yambo bakokoma na bolenge, boye ete bolenge ekoyela bango, mpe yango etiamaki na mitema na bango, mpe milimo na bango esili na kimia na yango, mpe emesanaki na maye basalaka "Wana ezali binama na bango. Maloba ya ebandeli ya Abu Zaid al-Qayrawani (p. 5)

*****

DEPARTEMENT YA MATEYA

Q1: Nkolo na yo azali nani ?

R- Nkolo na ngai, aza Nzambe, oyo abatelaka ngai mpe abatelaka mokili nyonso na ngolu na ye.

Bilembeteli : Liloba ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso: 2) الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ {Matondo na Nzambe, Nkolo ya mokili nyonso 2}[Surat Al-Fatihah : 2]

Q2 : Lingomba na yo ezali nini ?

R- Lingomba na ngai ezali Islam, oyo ezali : kotosa Nzambe na nzela ya bomoko, na kotosa ye na nzela ya botosi, mpe koboya polythéisme shiriki na bato na yango.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: { "Ya solo, lingomba elongo na Allah ezali Islam..."}.[Surat Al Imran: 19].

Q3 : Mosakoli na yo azali nani?

R- Azali Muhammad, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ: {“Muhammad, Ntoma ya Nzambe (Allah)...”}.[Surat Al-Fath: 29]

Q4: Lobela liloba tauhid bomoko, na elingi koloba nini ?

R- Liloba tauhid , “Laa ilaaha illa Allah,” elakisi: Nzambe ya solo azali te kaka Allah nde nzambe. Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ: {Bongo yeba ete nzambe mosusu azali te longola se Allah...”}.[Surat Muhammad: 19].

Q5: Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso azali wapi?

R-: Nzambe azali na Mapata, likolo ya kiti ya bokonzi, likolo ya bikelamu nionso Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى 5(“Nzambe ya Ngolu mingi ateleme likolo ya Kiti ya bokonzi 5”).[Surat Taha: 5].

Mpe alobi: 18(“Mpe Ye azali Mozwi-ya-Nguya-Nyonso, likolo ya basali na Ye, mpe Ye azali mayele-Nyonso, Moyebi-Nyonso 18”).[Surat Al-An’am: 18].

Q6: Ntina ya litatoli oyo elobi ete Muhammad azali Ntoma ya Nzambe ezali nini ?

R- Elakisi : Nzambe atindaki ye na mokili lokola momemi nsango malamumu mpe mokebisi.

Mpe esengeli:

1- Tosa ye na oyo apesi mitindo.

2- Kondima makambo ayebisaki.

3- Kozanga botosi na ye te.

4- Na nzambe asambelamaka te longola se soki engebene na oyo ye apesaki, oyo ezali kolanda Sunnah mpe kotika bipengwi.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: {“Oyo atosi Motindami atosi Nzambe...”} [Surat An-Nisa: 80], mpe Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: 4(“Mpe Ye alobaka na mposa te 3 Ezali eloko mosusu te bobele emoniseli oyo emonisami 4”).[Surat An-Najm: 3, 4].

Mpe Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ (Ya solo, ndakisa malamumu ezali mpo na bino kati na Ntoma ya Nzambe mpo na oyo azali na elikya epai ya Nzambe mpe na Mokolo ya Nsuka mpe azali komikundola Nzambe mbala mingi 21).[Surat Al-Ahzab: 21].

Q7: Mpo na nini Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso akelaki biso ?

R- Tokelamaki pona kosambela Ye moko, sans partenaire ni associé.

na bisengo te mpe na masano te.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: 56(“Mpe nakelaki ba jinne na bato te longola se pona kosambela Ngai 56”).[Surat Al-Dharyat: 56].

Q8: Losambo ezali nini?

R- Ezali kombo ya mobimba ya nionso oyo Nzambe alingaka pe asepelaka na yango, kobanda na maloba pe misala oyo ebombami pe oyo emonanaka.

Oyo emonanaka : lokola kokanisa Nzambe na monoko, lokola lokumu, masanzoli, nkembo, losambo, mpe Hajj.

Oyo ebombami : lokola kotyela motema, kobanga, mpe elikya.

Q9: Mosala na biso ya monene ezali nini ?

R- Mosala na biso ya monene: bomoko ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

Q10: Lolenge nini ya bondimi ya Nzambe moko?

R-1- Tawhid al-Rububiyah: Ezali kondima ete Nzambe azali Mokeli, Mopesi, Nkolo na Mokambi, ye moko na molongani te.

2- Bomoko ya bonzambe: Ezali Bomoko ya Nzambe mpo na losambo, yango wana moto moko te azala kosambela eloko Moko te, Kaka Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

3- Bosangisi ya Bankombo pe Bizaleli : oyo ezali kondima na Bankombo pe Bizaleli ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso oyo elobelami na Coran pe Sunnah, kozanga bomonisi, bokokani, to bobebisi.

Bilembeteli mpo na mitindo misato ya kondima Nzambe moko: liloba ya Mozwi-ya-Nguya-Nyonso: رَبُّ 65(“nkolo ya Likolo, na mabele, pe oyo ezali kati na

yango, sambela Nzambe mpe zala na motema molai na losambo na ye ^e Oyebi ete azali moyoki 65}.[Surat Maryam: 65].

Q1: Lisumu oyo eleki monene ezali nini?

R- Polythéisme kosangisa Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

Nzambe (Allah) alobi bongo: 48 {Ya solo, Nzambe alimbisaka te moto moko oyo asangisaka Ye, kasi alimbisaka eloko mosusu longola mushirik na moto nyonso oyo ye alingi, Mpe moto nyonso oyo azali kosangisa Nzambe, ezali mpenza lisumu monene 48}.[Surat An-Nisa: 48].

Q12: Lobela polythéisme shirki na ba types na yango?

R- Polythéisme shirki : Ezali kopesa lolenge nyonso ya losambo na moto mosusu oyo ezali Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso te.

Mitindo na yango:

kosambela banzambe mingi koleka; Lokola: kobelela moto mosusu oyo azali Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso te, to kofukama epai ya moto mosusu oyo azali ye te, Nkembo ezala na Ye, to koboma mbeka epai ya moto mosusu oyo azali Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso te.

kosambela banzambe mingi ya mikemike; Na ndakisa: kolapa ndai na eloko mosusu oyo ezali Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso te, to ba amulets, oyo ezali biloko oyo ekangami mpo na kopesa litomba to kobengana mabe, mpe ezali mpasi te mpo na komilakisa, na ndakisa kobongisa mabondeli na ye mpo amonaka ndenge bato batalaka ye.

Q13: mutu ayebi oyo ebatami te Kaka Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso?

R- Kaka Nzambe kaka nde ayebi oyo emonanaka te.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: 65 {Loba: "Moto moko te na lola mpe na mabele ayebi makambo oyo emonanaka te longola se Allah, mpe bayebi te ntango nini bakosekwa 65}.[Surat An-Naml: 65].

Q14: Makonzi ya kondima ezali boni?

R- 1- Kondima na Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

2- Na banzulu naYe.

3- Na ba livres naYe.

4- Na bamemi-nsango naYe.

5- Na mokolo ya suka.

Na Destin malamau nango na mabe.

Preuve ezali : hadith ya Gabriel (Jibril) oyo eyebani mingi, epai ya imam muslim alobi na Prophète, Nzambe apambola ye pe apesa ye kimia: "Na yango, yebisa ngai na ntina ya bondimi Alobaki: Kondimela Nzambe, na banzulu na Ye, na mikanda na Ye, na bamemi-nsango na Ye, mpe na Mokolo ya Nsuka, mpe na kondima na mokano ya liboso, malamau na mabe na yango".

Q15: Limbola makonzi ya kondima?

R- Kondima Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso:

Kondima ete Nzambe azali oyo akelaki yo na apesaki yo rizqi bozui, na ye moko azali nkolo mpe mokambi ya bikelamu.

Azali Nzambe, Nzambe ya solo azali te longola se ye Moko.

Mpe Ye azali Monene, mpe Mokoki, Oyo masanzoli nyonso ezali epai na Ye, mpe azali na bankombo ya kitoko, mpe bizaleli ya likolo, Azali na oyo akokani na ye te, mpe eloko moko te ekokani na Ye, Nkembo ezala na Ye.

Kondimela ba anzelu:

Ba zali bikelamu oyo Nzambe akelaki uta na mwinda, mpo na kosambela Ye mpe kotosa mobimba na etinda na Ye.

Kati na bango, Gabriel, kimia ezala likolo na ye, oyo atindamaka na emoniseli epai ya basakoli.

Kondima mikanda:

Wana ezali mikanda oyo Nzambe atindaki epai ya bamemi-nsango na Ye.

Lokola Coran: epayi ya Muhammad, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye.

- Evangile : Likolo ya Yesu, kimia ezala likolo na ye.

- Torah : epayi ya Moise, kimia ezala likolo na ye.

Zaburi: epayi ya David, kimia ezala likolo na ye.

- Mikanda ya Abraham na Moise: Na ntina ya Abraham na Moise.

Kondima na Bamemi-nsango:

Bazali baye Nzambe atindaki epai ya basali na Ye mpo na koteya bango, kopesa bango nsango malamau ya bolamu mpe ya Paradis, mpe kokebisa bango na mabe mpe Lifelo.

Bato oyo baleki malamau kati na bango ezali bato ya ekateli, mpe bazali:

Noa, kimia ezala likolo na ye.

Abraham, kimia ezala likolo na ye.

Moise, kimia ezala likolo na ye.

Yesu, kimia ezala likolo na ye.

Muhammad, kimia ezala likolo na ye.

Kondima Mokolo ya Nsuka:

Ezali oyo eyaka sima ya liwa na lilita, Mokolo ya Lisekwa, mpe Mokolo ya kotunama mpe Kosambisama, ntango bato ya Paradis bakofanda na bandako na bango mpe bato ya Lifelo bakofanda na bandako na bango.

Kondima destin, malamau mpe mabe na yango:

Destin: Ezali kondima ete Nzambe ayebi makambo nyonso oyo ezali kosalema na molongo, mpe ete akomaki yango na Tablette oyo ebatelami, na alingaki ezala mpe bozalisi na yango.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: "Ya solo, Tokelaki biloko nyonso engebene na mokano na ye [oyo akanaki liboso] [Surat Al-Qamar 49].

- Ezali na ba lolenge minei:

Ya liboso: Boyebi ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso, bakisa mpe boyebi na Ye ya liboso ya makambo nyonso, liboso makambo esalema mpe nsima ya kosalema.

Bilembeteli na yango: Liloba ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso: (إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبُرِّ) (Ya solo, Nzambe azali na boyebi ya Ngonga, mpe Akitisaka mbula, na ayebi oyo ezali na kati ya libumu, Molimo moko te ayebi nini ekozwa lobi, pe molimo moko te ayebi na mboka nini ekokufa Nzambe ayebi nsango Nyonso 34). [Surat Luqman: 34].

Ya mibale: Nzambe akomaki likambo oyo na Tablette oyo ebatelami, yango wana makambo nyonso oyo esalemaki mpe ekosalema ekomami na buku

Bilembeteli na yango: Liloba ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso: (وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبُرِّ) (Mpe epayi na ye ezuami na bafungola ya oyo emonanaka te, moto moko te ayebi yango kaka ye moko, mpe ayebi oyo ezali na mabele mpe na mbu Nkasa moko te ekweaka kasi Ye ayebi yango, mbuma moko te na molili ya mabele Te ya sika to bilei ya kokauka, nyonso ezali na Buku ya polele 59). [Surat Al-An'am: 59].

Ya misato: Ezali makambo nyonso esalemaka na bolingo ya Nzambe, mpe eloko moko te ya Ye to ya bozalisi na Ye esalemaka kaka na mokano na Ye.

Bilembeteli na yango: Liloba ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso: (لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ 28 وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ 29) (Na oyo akolinga na kati na bino azala sembo 28, Mpe oyo bino bolingi ekozala te kaka oyo Allah, Nkolo ya mokili, alingi 29). [Surat Al-Takwir: 28, 29].

Ya minei: Kondima ete bikelamu nyonso bizalisami na Nzambe, Akelaki ntina na yango, bizaleli na yango, kotambola na yango, mpe biloko nyonso oyo ezali na kati.

Bilembeteli na yango: Liloba ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso: (وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ 96) (Mpe Nzambe nde akelaki bino na oyo bozali kosala). [Surat Al-Saffat: 96].

Q16: Ndimbola ya Coran ezali nini?

R- Ezali liloba ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso, kasi ezali ekelamu te.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: (وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجْرُهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ) (Mpe soki moto moko kati na ba polyteistes ba mushiriki asengi yo libateli, pesa ye mbano kino akoyoka liloba ya Nzambe...). [Surat Al-Tawbah: 6].

Q17: Sunnah ezali nini?

R- Ezali maloba nyonso, na misala, na lapolo, to ezaleli ya bizaleli malamau ya Ntoma, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye.

Q18: Lipengwi ya bida ezali nini? Tondimaka yango?

R- Nyonso oyo bato ba kotisi na lingomba, pe oyo ezalaki na tango ya Prophète te, kimia pe mapamboli ya Nzambe ezala likolo na ye pe baninga na ye.

*Tondimaka yango te mpe tozongisaka yango.

Engebene na liloba ya Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye :“Makambo nyonso ya sika ezali kobungisa nzela”Elobami na Abu Dawud.

Ndakisa : kobakisa losambo, lokola kobakisa kosukola ya minei na wudu, to kosepela mokolo ya mbotama ya Ntoma, oyo eyebisamaki te epai ya Ntoma, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye, na baninga na ye.

Q19: Lobela liteya ya bosembo mpe ya koboya?

R- Bosembo : ezali bolingo ya bandimi pe lisungi na bango.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi boye:...) وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ {Mpe mibali bandimi mpe basi bandimi bazali baninga ya moko na mosusu...}.[Surat Al-Tawbah: 71].

Al-Baraa: ezali koyina banguna ya bato oyo bazangi kondima.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi:...) قَدْ كَانَتْ نَكُمْ أَسْوَأَ حَسَنَةً فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءٌ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ {Ezalaki na ndakisa malamumu mpo na bino o epai ya Abrahamama mpe baoyo bazalaki elongo na ye ntango balobaki na bato na bango ete: “Tozali musika epai na bino mpe na oyo bozali kosambela sima ya Nzambe, na Bonguna mpe koyina ekoumela libela na libela.” biso na bino, kino bokondimela Nzambe se moko}.[Surat Al-Mumtahina: 4].

Q20: na Nzambe akoki kondima lingomba mususu te sima ya Islam ?

R- Nzambe akondima lingomba mususu te kaka Islam.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi:...) وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ {Mpe oyo azali na mposa ya lingomba mosusu sima ya Islam, ekondimama epai na ye te, mpe na sima akozala na kati ya baye babungi 85}.[Surat Al Imran: 85].

Q21: Kozanga kondima esalemaka na maloba, misala, pe bindimeli, lokola oyo?

R- Ndakisa ya koloba : Kofinga Nzambe mabe, Nkembo ezala na Ye, to Motindami na Ye, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye.

Ndakisa ya misala: Kofinga Coran to kofukamela Eloko mosusu sima ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

Ndakisa ya bondimi: Bondimi ete ezali na moto oyo abongi kosambela ye sima ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso to ezali na mokeli moko elongo na Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

Q22: Bokosi Nifaqu ezali nini mpe elembo na yango?

R-

1- Nifaqu ya monene: oyo ezali kobomba kozanga kondima mpe kolakisa kondima.

Ebimisaka moto na Islam mpe ezali koboya Nzambe.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi :...) إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا {Ya solo, bakosi ba (munafiki) bakozala na bozindo ya nse ya Moto, mpe bokozwa mosungi te mpo na bango 145}.[Surat An-Nisa 145].

- Nifaqu ya mike mike :

Na ndakisa: kokosa, na kobuka elaka eloko olakaki, mpe koteka kotyela motema.

Elongolaka moto na Islam te, kasi ezali lisumu mpe mosali na yango azali kokutana na minyoko.

- Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi:“Bilembo ya moto ya bokosi munafiki ezali misato: ntango azali koloba, akosaka, ntango azali kopesa elaka, azali kobuka yango, mpe ntango bapesi ye mokumba, azali kotaka yango”.Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Q23: Nani ezali suka ya ba ntoma na ya bamemi-nsango?

R- Azali Muhammad, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi:...) مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ {Muhammad azali tata ya moto na bino moko te, kasi azali Motindami ya Nzambe mpe suka ya Basakoli...}.[Surat Al-Ahzab 40].

Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobaki:“Mpe nazali Suka ya Ba ntoma”.Elobami na Abu Dawud, Al-Tirmidhi mpe basusu.

Q24: Likamwisi ezali nini?

R- Likamwisi: Ezali nionso oyo Nzambe apesaki na basakoli na ye ya mimeseno oyo eleki ya bomoto mpo na kolakisa bosembo na bango, lokola:

- Kokabwana ya sanza pona Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye.

- Kokabwa ya ebale mpo na Moize, kimia ezala likolo na ye, mpe kozindisa Faraon na basoda na ye.

Q25: Ba Sahaba bazali banani? Nalinga bango?

R- Moninga sahaba: Azali moto oyo akutanaki na Ntoma, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye, kondima ye, mpe akufaki lokola musulman.

Tolingaka bango mpe tomekolaka bango, mpe bazali bato ya malamumu nsima ya basakoli.

Ba oyo baleki malamumu kati na bango ezali ba khalifa minei:

Abu Bakr, Nzambe asepele na ye.

Omar, Nzambe asepele na ye.

Othman, Nzambe asepele na ye.

Ali, Nzambe asepele na ye.

Q26: Ba Maman ya Bandimi bazali banani?

R- Bazali basi ya Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobaki bongo: (النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ) (Mosakoli abongi na bandimi koleka bango moko, mpe basi na ye bazali ba Maman na bango)[Surat Al-Ahzab: 6].

Q27: Droit ya libota ya Prophète, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, likolo na biso ezali nini?

R- Tolingaka bango, tosungaka bango, toyinaka baye bayinaka bango, mpe tolekisaka ndelo te na oyo etali bango, mpe bazali basi na ye, bana na ye, Banu Haashim, mpe Banu al-Mutwalib, kati na bandimi .

Q28: Obligation na biso ezali nini epai ya bakonzi ya ba musulmans?

R- Obligation na biso : kotosa bango, ko yoka mpe kotosa bango na oyo eza lisumu te, mpe kotombokela bango te, na kosalela bango Dua mpe kopesa bango toli na kobombama.

Q29: Ndako ya bandimi ezali nini?

R- Paradis, Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: (إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ) (Ya solo, Allah akokotisa baye bandimi mpe basalaka misala ya bosembo na kati ya Bilanga ya Lola oyo bibale ezali koleka na nse na yango...)[Surat Muhammad: 12].

Q30: Esika ya kofanda ya bato oyo bazangi kondima ezali wapi?

R- na Moto, Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: (فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ) (Na yango, keba na Moto oyo Koni na yango ezali bato na mabanga, oyo ebongisami mpo na bato oyo bazangi kondima 24).[Surat Al-Baqarah: 24].

Q31: Kobanga ezali nini? Elikya ezali nini? Bilembeteli ezali nini?

R- Kobanga: Ezali kobanga Nzambe mpe etumbu na Ye.

Elikya: Ezali elikya ya mbano lifuti, na ya bolimbisi mpe motema mawa ya Nzambe.

Bilembeteli: Liloba ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso: (أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ) (Baoyo bazali kobanga balukaka nzela epai ya Nkolo na bango oyo azali penepene, mpe bazali kolinga mawa na Ye mpe bazali kobanga etumbu na Ye Ya solo, etumbu ya Nkolo na yo ezaliki averti 57).[Surat Al-Isra: 57].

Mpe Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: (يَبِيسَا أَلَيْسَ إِنَّهُنَّ حَبَابٌ مُنْقَلَبٌ ۗ وَالطُّغْيَانُ كَالْبَحْبِ ۗ وَالرَّحِيمُ 49 وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ 50) (Yebisa basali na Ngai ete ngai nazali Molimbisi, na mawa 49 mpe ete etumbu na Ngai ezali etumbu ya mpasi 50).[Surat Al-Hijr: 49, 50].

Q32: Lobelá mwa bankombo mpe bizaleli ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso?

R- Allahu, Rrabu, Ar-Rahmān, As-Samīu, Al-Basīr, Al-Alim, Ar-Razāq, Al-hayyu, Al-hadhīm, ... mpe ba nkombo naye mosusu ya kitoko mpe bizaleli ya lokumu.

Q33: Limbola ba kombo oyo?

R- Allah: Elakisi Nzambe oyo asambelami solo, ye moko pe azangi baninga.

Nkolo : elingi koloba Mozalisi, Nkolo, Mosungi, mpe Mokambi ye moko, Nkembo ezala na Ye.

As-Samīu : Ye oyo boyoki na ye epanzani na biloko nyonso, mpe ayokaka makelele nyonso na bokeseni na yango nyonso mpe na lolenge na yango.

Al-Basir: Oyo amonaka nionso pe amonaka nionso, ezala ya muke to ya munene.

Al-Halīm ayebi makambo nyonso: Ye nde oyo boyebi na ye esangisi makambo nyonso, ata mpe makambo ya kala, ya lelo mpe ya mikolo mizali koya.

Ar-Rahmān : oyo ngolu na ye epanzani na ekelamu nyonso ya bomoi, boye basali mpe bikelamu nyonso bazali na nse ya ngolu na Ye.

Ar-Razzaq: Oyo azali na mokumba ya kopesa bilei na bikelamu nyonso, bakisa mpe bato, na bilima, mpe banyama nyonso.

Al-hayyu : oyo azali na bomoi oyo ekufaka te, mpe bikelamu nyonso bakufaka.

Al-Adhwim : Oyo azali na bobongi nie nyonso mpe bonene nyonso na bankombo, na bizaleli mpe misala na Ye.

Q34: Mosala (obligation) na biso ezali nini epai ya bato ya mayele ya ba musulmans?

R- Tolinga bango, tozala kolobela bango makambo ya mibeko, mpe tolobelaka bango te kaka makambo ya malamau, mpe oyo alobeli bango eloko Oyo eza ya malamau te. Azali na nzela ya malamau te.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: ﴿يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾ (Nzambe akotombola baye bandimi kati na bino pe baye bapesameli boyebi na molongo na bango, pe Nzambe ayebi oyo bosalaka 11). [Surat Al-Mujadila 11].

Q35- Basantu ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso bazali banani?

R- Bazali bandimi ya Nzambe.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ (Ya solo, ba wali ya Nzambe bazali na bobangi te, bayokaka somo te 62 bango baza Baoyo bandimaka pe babangaka Nzambe). [Surat Yunus: 62,63].

Q36: Est ce que kondima ezali na maloba mpe misala?

R- Kondima ezali liloba, mosala, mpe croyance.

Q37: Est ce que kondima ebakisamaka mpe ekitaka?

R- Kondima ebakisamaka na botosi mpe ekitaka na kozanga botosi.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾ (Bandimi bazali kaka baye, tango balobeli Allah, bazali kobanga na mitema na bango, mpe tango ba versets na ye etangami na bango, ebakisaka bango na kondima, mpe na Nkolo na bango batiaka elikia na bango). [Surat Al-Anfal: 2].

Q38: Ihsan ezali nini?

R- Kosambela Nzambe lokola nde omoni Ye, pe soki omoni Ye te; Azali komona yo.

Q39: Tango nini misala endimamaka epayi ya Nzambe, Nkembo ezala na ye?

R- Ba conditions mibale:

1- Soki ezali kaka pona Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

2- Soki ezali nakati ya Sunnah ya Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye.

Q40: ndenge nini Kotyela Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso motema ezali nini?

R- Ezali kotia motema na Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso mpo na komema matomba mpe kobengana mabe, nzokande kotalaka bantina.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: ﴿... وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ﴾ (Na oyo azali kotiela Nzambe motema , nzambe akoki mpo na ye...). [Surat Al-Talaq: 3].

{Akoki mpo na Ye": elingi koloba Akokokiselaye nyonso}.

Q41: Mosala ya kotinda kosala bolamu pe kopekisa mabe ezali nini?

R- Oyo ezali malamumu: ezali etinda na botosi nyonso epai ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso, mpe oyo ezali mabe: ezali epekiseli ya kozanga botosi nyonso epai ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: **... كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ** (Bozali bato malamumu kati na bato oyo baboyaka liboso na bino, bozali kopesa mitindo na oyo ezali malamumu mpe kopekisa oyo ezali mabe mpe kondima Nzambe...).[Surat Al Imran: 110].

Q42: Ba Alu-Sunnah wal-Jamah bazali banani?

R- Bazali baye bazalaki nakati ya Oyo azalaki nango Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, pe basahaba na ye, na kati ya maloba, na misala, pe na kondima.

Bazalaki kobenga bango Ali-Sunnah : mpo na balandaki Sunnah ya Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, pe batikaki makambo ya sika ya mabe.

Al jamaah: mpo ba sanganaki likolo ya vérité pe bakabwanaki na kati na yango te.

*****

DEPARTEMENT YA MAKAMBO YA MIBEKO

Q1: Limbola bopeto?

R- Bopeto : Ezali kolongola bosoto mpe kolongola salite.

Bopeto ya bosoto : ezali mpo na musulman alongola bosoto nyonso oyo ekweyi na nzoto na ye, to na bilamba na ye, to na esika oyo azali kosambela.

Bopeto ya bosoto : oyo ezwami na nzela ya Ablution to kosukola na mai ya peto, to tayammum mpo na moto oyo abungisaki mai to azali na makoki te ya kosalela yango.

Q2: Ndenge nini opetolaka oyo ebebisami na bosoto?

R- Na kosukola yango na mayi tiii ekozala peto.

- Mpo na oyo mbwa alambolaki, . Asukola mbala 7 nsambo ya liboso na bosoto.

Q3: Bolamu ya wudu ezali nini?

R- Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi:« Soki mosali ya musulman » - to « mondimi » - asali wudu mpe asukoli elongi; Lisumu nyonso oyo amonaki na miso na ye ezalaka kobima na elongi na ye elongo na mai” - to “na litangá ya nsuka ya mai” - “yango wana ntango asukolaki maboko; Lisumu nyonso oyo asimbaki ezalaka kobima na maboko na ye” - to “na litangá ya nsuka ya mai” - “yango wana ntango asukolaki makolo na ye; Lisumu nyonso oyo makolo na ye etambolaki ezalaka kobima elongo na mai” - to “na litangá ya nsuka ya mai” - “kino abimaki peto na masumu”.Elobami na Musilim.

Q4: Osalaka ablution ndenge nini?

R- Kosukola maboko mbala misato.

Osukolaka monoko, oningisa mpe ozali kofulisa zolo mbala misato.

Kosukola monoko : kotia mayi na monoko, kobimisa yango libanda pe kobwaka yango.

Kopema : kobenda mayi na mopepe na zolo na loboko ya mobali.

Kopema : oyo ezali kobengana mayi na zolo sima ya kopema na ngambo ya gauche.

Na nsima, sukola elongi mbala misato.

Na nsima, sukola maboko tii na ba coude mbala misato.

Na nsima, kopangusa mutū na kolekisa maboko mpe kende liboso, na kopangusa matoi.

Na nsima, sukola makolo tii na talon mbala misato.

Oyo ezali ya mobimba, mpe yango emonisami na bokonzi ya Ntoma, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye, na ba hadiths na Al-Bukhari mpe Muslim, oyo elobelami na Uthman, Abdullah bin Zaid mpe basusu.Emonanaki mpe epai na ye na buku Al-Bukhari mpe na bato mosusu: “Asali wudu mbala moko, mpe asali wudu mbala mibale,” elingi koloba: Asukolaki eteni mokomoko ya wudu mbala moko, to mbala mibale.

Q5: Nini ba Obligation ya kosala wudu, mpe motango na yango?

R- Eza nde ablution ya musulman ezali kondimama te soki atiki moko na yango.

1- Kosukola elongi, na kosukola monoko na zolo.

2- Kosukola maboko tii na ba coudes.

- 3- Kopangusa mutū, na matoyi mibale.
  - 4- Kosukola makolo tii na ba talon mibale.
  - 5- lolenge Yako komisa bisika ya nzoto ezali ya kosukola elongi, sima maboko, sima kopangusa mutu, sima kosukola makolo.
  - 6- Continuation : oyo ezali kosala ablution mbangu na ngonga, kozelisa te esaka mususu ya nzoto ekauka na mayi.
- ezalokola asali ndambu ya ablution mpe asilisi yango na ngonga molai, ablution na ye ezali valide te.

Q6: Ba Sunnah ya wudu ezali nini, pe motango na yango?

R- Sunnah ya wudu: ezali oyo soki moto asali yango; Akozwa mbano lifuti na bolamu mingi, na soki asundoli yango. Lisumu ezali likolo na ye te, mpe wudu na ye ezali na ntina.

- 1- Koloba: "Bismillah".
  - 2- Kosokola mino.
  - 3- Kosukola maboko mibale.
  - 4- Kokomisa mai na misapi.
  - 5- Kosukola mbala mibale na ya misato.
  - 6- Kobandá na loboko ya mobali (droite).
- Dhikri sima ya wudu: "Ash-hadu anlaa ilaaha illa llah, wah-dahu laa shariikalahu, wa ash-hadu Anna muhamadan a'bduhu wa rasuuluhu".
- 8- Losambo ezali raka'ah mibale sima na yango.

Q7: Makambo boni ebebisaka ablution?

R- Nyonso ebimaka na nzela ya liboso mpe ya sima, ezala makila, masuba, kusumba to mopepe. Kolala, kozala liboma to kokweya na kobungisa makani. Kolia misuni ya kamela(Chameaux). Komisimba nzoto liboso nayo to sima nayo na loboko na oza na bilamba te.

Q8: Tayammum ezali nini?

R- Tayammum : Ezali kosalela zelu na bisika mosusu likolo ya mabele, tango mayi ebunga to okoki kosaleli mai te.

Q9: Ndenge nini basalaka tayammum?

R- Beta zelu mbala moko na maboko mibale, pe kopangusa elongi pe sima ya maboko mbala moko.

Q10: Nini ebebisaka tayammum ?

R- Biloko nionso oyo Ebebisaka ablution. Soki mai ezwami.

Q11: Ba khuffu na ba chaussettes ezali nini? Est ce que ba pangusaka mai Likolo nango?

R- Khuffu: Oyo balataka na makolo eza poso cuir. Chaussettes: Oyo balataka na makolo longola kaka mposo ya nyama. Epesameli nzela ya kopangusa likolo na yango na esika ya kosukola makolo.

Q12- Lobela mayele oyo ezali sima ya kopangusa ba chaussettes?

R- Kosala ete ezala pete na facilité pona ba umbu ya nzambe, mingi mingi na tango ya malili, na saison ya mbula, pe ya mobembo, tango ezali pasi pona kolongola oyo ezali na makolo.

Q13- Ba conditions nini pona validité ya ko pangusa likolo ya ba chaussettes?

- R- 1- Kolata ba chaussettes na état ya bopeto, elingi koloba sima ya ablution.
- 2- Khuffu esengeli ezala peto, yango wana ezali permis te kopangusa likolo ya oyo ya mbindo najisi.
- 3- Ba khuffu esengeli kozipa esika oyo esengeli kosukola na tango ya ablution.
- 4- esengeli kozala na kati ya ngonga oyo epesamaki Pona mofandi oyo azali kosala mobembo te : mokolo moko na butu moko 24h, pe pona moto oyo azali kosala mobembo : mikolo misato pe butu.

Q14- Kopangusa likolo ya ba khuffus ezali ndenge nini?

R- Na oyo etali lolenge ya kopangusa, ezali: Atie misapi ya maboko na ye mayi na mayi na misapi ya makolo, sima alekisaka yango na makolo na ye Apangusi makolo ya mobali na loboko ya mobali, mpe makolo ya gauche na loboko ya mwasi, mpe atambuisi misapi na ye ntango azali kopangusa mpe azongela yango te.

Q15- Nini ebebisaka ko pangusa likolo ya ba khuffus?

R- 1- Bosilisi ya eleko ya kopangusa Epesameli nzela te ya kopangusa likolo ya ba khuffus sima ya bosilisi ya ngonga na kopangusa oyo elobami na mibeko, oyo ezali butu moko na mokolo 24h mpo na mofandi mpe mikolo misato ns butu mpo na mobembo.

2 - Kolongola ba khuffus Soki moto alongoli ba chaussettes to moko na yango sima ya kopangusa yango, kopangusa likolo na yango ezali na ntina te.

Q16: Ndimbola losambo ezali nini?

R- Losambo: Ezali kosambela Nzambe na maloba mpe misala , kobanda na takbiratul ihraam mpe kosukisa na Salam.

Q17: Kozwa mibeko na ntina ya losambo?

R- Losambo ezali obligatoire pona musulman nionso.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: ﴿إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا ۝۱۰۳﴾ (Ya solo, losambo ezali mibeko Likolo ya ba ndimi oyo etiamaki na ntango 103).[Surat An-Nisa: 103].

Q18: Mokano ya kotika losambo ezali nini?

R- Kotika losambo ezali kozanga kondima. Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi: ﴿#﴾ "Kondimana kati na biso ná bango ezali kosamba, yango wana moto nyonso oyo atiki yango andimi te." Elobami na Ahmad, Al-Tirmidhi mpe basusu.

R- Kotika losambo ezali kozanga kondima. Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi: "Kondimana kati na biso ná bango ezali libondeli, yango wana moto nyonso oyo atiki yango andimi te".

Q19: Losambo boni ezali obligatoire mpo na musulman na butu na moyi? Raka'ah boni ezali mpo na losambo moko na moko?

R- Losambo mitano na mokolo moko: Losambo ya Fajr: rak'ah mibale, losambo ya midi: rak'ah minei, losambo ya nsima ya midi: rak'ah minei, losambo ya kolala ya moi: rak'ah misato, mpe losambo ya mpokwa: rak'ah minei.

Q20: Motango ya ba conditions pona losambo?

R- 1- Lingomba ya Islam; Ezali na ntina te epai ya moto oyo azali mondimi te.

2- Moto ya mayele; Kozala mutu ya liboma te.

3- Bokeseni; Ezali na ntina te na moto, oyo ayebi bokeseni te.

4- Mokano.

5- Kokota ngonga.

6- Bopeto na kolongola bosoto.

7- Kopetola na bosoto.

8- Kozipa nzoto.

9- Kotala na Qiblah.

Q21: Makonzí ya losambo ezali boni?

R- Ezali makonzí zomi na minei, 14 ndenge elandi :

Moko na yango : kotelema pona moto oyo azali na makoki.

Takbiira ya bofungoli, oyo ezali: "Allahu Akbar".

Kotanga Al-Faatihah.

Ruku, Kofukama, kosembola mokongo na ye, kotia mutu na ye etalana na ye.

Kotombola yango.

Bokatikati nde elongi (Itidali).

Kofukama(sujud), mpe kotia elongi, zolo, maboko, mabolongo mpe misapi ya makolo na esika na ye ya kofukama.

Kotombola uta na kofukama.

Kofanda kati na ba prostrations mibale.

Sunnah ezali pona ye afanda na makolo na ye ya gauche, atelemisa makolo na ye ya droite, pe a diriger yango na Qiblah.

Kimya, oyo ezali kimia na esika nionso ya nzoto.

Tahiyatu ya suka.

Ko fanda mpo na yango.

Ba salam mibale, oyo elingi koloba mbala mibale: "Asalam alaikum warahmatullah".

Molongo ya makonzi - ndenge tolobaki -: Soki, ndakisa, asali prosternation (sujud) liboso ya kofukama(ruku) na nko; atelemaki, na kozanga koyeba; Asengeli kozonga mpo na kofukama(ruku), na nsima ko prosterner (sujud).

Q22: Lobela mokana ya kati losambo?

R- mokano kati ya losambo, ezali mwambe 8, na yango ezali boye :

1- Ba takbira mosusu longola se takbiratul ihraam.

2- Koloba: «Sami'a llaahu Liman hamidah » na imam na moto Azali ko sambela ye moko.

3- Koloba : «Rabbanaa walakal hamdu".

4- Koloba : « Subhana rabiyal a'dhwiim » mbala moko tango azali kofukama (ruku).

5- Koloba: "Subhana rabiyal a'laa" mbala moko ntango azali ko prosterner (sujud).

6- Koloba : « Rabbi- gh-fir lii » kati kati ya sujud mibale.

7- Tahiyatu ya liboso.

8- Kofanda pona Tahiyatu ya liboso.

Q23: Ba Sunnah ya losambo ezali nini?

R- Sunna zomi na moko, ndenge elandi :

1- Koloba sima ya takbiratul ihraam (bofungoli) : « Subhaanaka llaahumma wa bihamdika, wa tabaaraka-smuka, wa ta'alaah djadduka wa laa ilaaha gha'iruka " nde babengaka yango: libondeli ya bofungoli».

2- Komibatela na satana.

3- Koloba Bismillahi.

- Koloba: Amin

5- Kotanga surah sima ya Al-Fatihah.

6- Kotanga na mongongo makasi na imam.

7- Koloba sima ya masanzoli : « Mil a-ssamaawaati wa mil al-ardhwi, wa mil a-maa shiita min shai-in ba'ad".

8- oyo eleki mbala moko na tasbih ya kofukama (ya ruku). Elingi koloba: tasbih ya mibale na ya misato, mpe eloko nyonso oyo eleki yango.

9- Nyonso oyo eleki mbala moko na tasbih ya prosternation (ya sujud).

10- oyo elobamaka koleka mbala moko na kati ya ba sujud mibale : « Rabbi gh-fir lii ».

11- Kosambela na Tahiyatu ya suka pona libota na ye, kimia ezala likolo na bango, pe mapamboli likolo na ye pe bango, pe mabondeli sima na yango.

Ya minei: Sunnah ya misala, oyo babengaka biloko ya kokembisa.

1- Kotombola maboko na takbira ya bofungoli (takbiratul ihraam).

2- Mpe na tango ya kofukama (ruku).

3- na tango ya kotombwama kati na yango.

4- Mpe komi telemisa sima na yango.

5- Na ko tia liboko ya droite likolo ya gauche.

6- Ko tala esika ya moindo ya prosternation (sujud).

7- Ko kabola makolo tango atelemi.

8- Ko simba mabolongo na ye na maboko na misapi epalangani tango azali kofukama (ruku), mpe atamboli mokongo na kati na yango, na mutū etali nanse.

9- Kopesa nzela na maboko oyo efukami mpo ekoma na mabele mpe ko mema yango na esika ya prosternation (sujud).

10- Distance ya nzoto naye ezala, mpe libumu na ye longwa na loketo na ye, mpe loketo na ye longwa na makolo na ye, na atandola kati ya mabolongo na ye, mpe asembolá makolo na ye, na atye bibende ya

misapi na ye na mabele ekabwana, mpe kotia maboko na ye na ntango moko na mapeka na ye, epalangani na misapi esika moko.

11- Komifandisa (ya iftirash) na kofanda kati ya ba prosternation (sujud) mibale, na Tahiyatu ya liboso, pe komipesa (tawaruk) ya mibale.

12- Kotia maboko na ba cuisse, etandami na misapi esika moko, kati ya ba prostrations sujud mibale Ezali ndenge moko na tango ya Tahiyatu, kasi naloboko naye ya mobali ako longola mosapi naye, na kozinga mosapi monene na oyo ya katikati, mpe kolakisa mosapi ntango azali kosala Dhikr.

13- Ko baluka na droite na gauche tango ya kopesa Salam ya suka (asallam ālaikum warahmatullah).

Q24: Makambo boni ebebisaka losambo?

R- (1) Kotika likonzí to mibeko ya losambo.

(2) Koloba na nko.

(3) Kolya to komela.

(4) bisala sala mingi oyo elandani.

(5) Kobosana na nko moko ya mikumba ya libondeli.

Q25: Ndenge nini musulman asambelaka?

R- Ndenge ya kosambela:

1- Kotala Qiblah na nzoto na ye mobimba, na kobaluka te kotala mpe sima te.

2 - Sima akani losambo oyo alingi kosambela na motema na ye kasi aloba na munoko te intention naye.

3 - Sima asali takbira ya kofongola losambo alobi : (Allahu Akbar), pe atomboli maboko na ye na niveau ya mapeka na ye tango azali koloba takbira.

Na nsima, atye loboko na ye ya mobali na nsima ya loboko na ye ya mwasi, likoló ya ntolo na ye.

5 - Sima afungoli pe aloba:"Allaahumma baa'id bainii wa baina khatwaaya kamaa baa'adta bainal mashriqi wal magh-rib, allaahumma naqqinii min khatwaaya kamaa yunaqqi thawbal abyadh mina ddanas, allaahumma igh-silnii min khatwaaya bil maa'i wa thaldji wal barad".

To alobi boye: "Subhaanaka allaahumma wa bihamdika, watabaaraka-smuka, wata'ala djadduka walaa ilaaha ghairuka".

6 - Sima amibetela epayi ya nzambe alobi : "Audhu billaahi mina sha'itwaani rrajiim".

7 - Sima atangi suratul Fatihah:)1 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ {Bismillahi Rahmaani Rrajiim 12 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ 44 إِيَّاكَ 3 مَا لِكَ يَوْمَ الدِّينِ 3 Arrahmaani Rrahiim 3 الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ 23 Alhamdulillah rabbi a'alamiin 23 الرَّحِيمِ 56 اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ 56 Iyyaaka naa'budu wa iyyaaka nasta'in 67 Swiraatwa - lladhiina an a'mta a'laihim, ghairil magh-duubi a'laihim walaa dwaalliin 7}.[Suratul-Fatiha: 1-7].

Na sima alobi : (Amiin) elingi koloba: Oh Nzambe, yanola.

8- Sima atanga Coran na esika Oyo akoki kotanga, mpe abendaka molai kotanga na losambo ya tongo.

9- Na sima afukami (ruku), elingi koloba : agumbi mokongo mpo na limemya mpo na Nzambe, alobi «Allahu Akbar» tango afukami, mpe atomboli maboko na ye na niveau ya mapeka na ye. Na Sunnah, mpo na ye kosembola mokongo, mpe abatela mutū na ye epai na ye, mpe atya maboko na ye na mabolongo na ye na misapi na ye oyo epalangana.

- Mpe aloba tango azali kofukama rukuh: « Subhāna Rabbiya al adhim » mbala misato, pe soki abakisi : « Subhānaka allahuma wabiham ndika, allahuma ighfir-ii », wana ezali malamumu.

11 - Sima atomboli motó na ye na kofukama, alobi : « Sami'a llaahu Liman hamidah », na sima atomboli maboko na ye tii na nivo ya mapeka na ye. Moto oyo azali kobondela nsima ya libondeli alobi te : "Sami'a llaahu Liman hamidah" kasi andima na koloba sima ya immam: "Rabbanaa walakal hamdu".

12 - Sima alobi sima ya kotombwama naye: «Rabbana walakal hamdu, mil - assamaawaati wa mil al ardh wa mil maa shiita min sha'in ba'ad".

13 - Na sima asali kofukama sujud ya liboso, pe alobi tango afukami : « Allahu akbar », pe afukami na eteni na ye sambo 7 esimba mabele : elongi, zolo, maboko, mabolongo, pe nsonge ya makolo, kobatela maboko na ye ya likolo ekabwana na oyo ya ye mopanzi, mpe atambola maboko na ye na mabele te, mpe atali Qiblah na nsonge ya misapi na ye.

14 - Mpe Aloba na kofukama na ye : « Subhaana Rabbiyal a'ala wa bihamdih » mbala misato, pe soki abakisi : « Subhaanakallahumma rabbana wa bihamdika, allaahumma gh-fir lii, » bongo ezali malamumu.

15 - Sima atomboli mutū na ye na kofukama, alobi : "Allaahu Akbar".

16 - Na sima afandi na kati ya ba prosternation (sujud) mibale na makolo na ye ya gauche, mpe atie makolo na ye ya mobali likolo, mpe atie loboko na ye ya mobali na nsonge ya cuisse na ye ya mobali, oyo ezali pembeni ya libolongo na ye, mpe asimbi yango kati ya mosapi moke mpe mosapi ya lopete, mpe atomboli mosapi ya kolakisa mpe azali koningisa ntango azali kobondela, mpe azali kosala ete nsonge ya

mosapi monene ekangisama na nsonge ya oyo ya katikati lokola lopete, mpe atye loboko na ye ya mwasi na misapi etandami likoló na yango Nsonge ya ye cuisse gauche ezali pembeni ya genoux.

17 - Aloba tango afandi kati ya ba prosternation (sujud) mibale. "Rabbi gh-fir lli, warhamnii, wah-dinii, warzuqnii, waj-burnii, wa a'afinii".

18 - Sima afulami (sujud) ya mibale lokola ya liboso na oyo elobami pe esalemi, sima alobi «Allahu Akbar» tango ya prosternation naye.

19 - Sima ateleme na sujud ya mibale, alobi : «Allahu Akbar», asali rak'ah ya mibale lokola ya liboso na oyo etali elobeli pe esalemi, Kasi atanga lisusu dua ya bofungoli losambo te.

20 - Sima afandi na suka ya rak'ah ya mibale, alobi : « Allahu Akbar », pe afandi ndenge afandaki kati ya ba prosternation mibale ndenge moko.

21 - Atangi Tahiyatu tango afandi, alobi : "Attaahiyyaatu lillaahi, wa-sswaalawaatu wa twayyibaatu, assalaamu a'alaika ayyuha nnabiyyu wa rahmatu -llaahi wa barakaatuh, assalaamu a'lainaa wa a'laa i'baadi llaahi -sswaalihiina, ash-hadu an laa ilaaha illa llah, wa ash-hadu annaa muhamadan a'bduhu wa rasuuluh, Allahumma swalli a'la muhamad wa a'laa ali Muhammad, kamaa swalla'ita a'laa Ibraahim wa a'laa ali Ibraahim innaka hamiidun majiidu. Aūdhu billaahi min a'adhabi djahannam, wa min a'adhabil qabri, wa min fitnatil mahyaa wal mamaati, wa min fitnatil masi'hi ddajjal". Na sima azali kobondela Nkolo na ye mpo na bolamu nyonso oyo alingi na mokili oyo mpe na mokolo ya suka.

22 - Na sima apesi mbote na loboko na ye ya mobali, alobi : « Asàlam alaikum warahmatullah », pe na gauche na ye ndenge moko.

23 - Soki losambo ezali mbala misato to minei ; Atelemaki na nsuka ya Tahiyatu ya liboso, oyo ezali: "ash-hadu an laa ilaaha illa llah wa ash-hadu annaa muhamadan a'bduhu wa rasuuluh".

24 - Sima ateleme, alobi : «Allahu Akbar», mpe atomboli maboko na ye na niveau ya mapeka na ye na tango wana.

25 - Na sima asambela oyo etikali ya losambo na ye lokola rak'ah ya mibale, kasi atikala kaka na kotanga Al-Fatihah naba rak'ah Oyo etikali.

26 - Na sima afanda , atie lokolo na ye ya mobali likolo, abimisi lokolo na ye ya gauche na se ya makolo na ye ya droite, asali Komifandisa kitoko na mabele, mpe atie maboko na ye na ba cuisse na ye ndenge moko na ndenge asalaki na kati Tahiyatu ya liboso.

27 - atanga na tango ya kofanda Tahiyatu nyonso.

28 - Na sima apesi mbote na loboko na ye ya mobali, alobi : « Asàlam a'alaikum wa rahmatu llaah », pe na gauche na ye Ndenge wana.

Q26: Makundoli nini olobaka sima ya salam ya losambo?

R- "Astagh-firullah" mbala misato.

- «Allahumma an'ta ssalaam wa minka ssalaam, tabaarakta yaa dhal jalaali wal ikraam".

"Laa ilaaha illa llah wah-dahu la shariika lahu, lahul mulku wa lahul hamdu, wa huwa a'laa kulli sha'in qadiir, allahumma laa maani'a limaa a'atwai'ta, walaa muu'twii limaa mana'ata, wala yanfaü dhal djaddi minkal djaddu".

"Laa ilaaha illa llah wah-dahu la shariika lahu, lahul mulku wa lahul hamdu, wa huwa a'laa kulli sha'in qadiir, laa haula wala quwwata illa billaahi, laa ilaaha illa llah, walaa naa'budu illaa iyyaahu, lahu nni'imatu wa lahul Fadhlu wa lahu thanaa-ül hassan, wa laa ilaaha illah llaahu mukhliswiina lahu ddina wa law karihal kaafiruuna".

- «Subhanallah» mbala tuku misato na misato (x33).

- «Al hamdoulillah» mbala tuku misato na misato (x33).

"Allahu Akbar" mbala ntuku misato na misato (x33).

Na nsima alobi na nsuka ya nkama 100: "Laa ilaaha illa llah wah-dahu la shariika lahu, lahul mulku wa lahul hamdu, wa huwa a'laa kulli sha'in qadiir".

Atangi Surat Al-Ikhlâs na Al-Ma'wdhaat (Suratul Falaq pe Surat Nanas). Mbala misato sima ya losambo ya Fajr na Maghrib, mpe mbala moko sima ya losambo mosusu.

- Atangi Ayat Al-Kursi, mbala moko.

Q27: Ba Sunnats ya Rawaatib ezali nini? Litomba na yango ezali nini?

C- Rak'ah mibale liboso ya Losambo ya ntongo (Fajri).

Raka'ah minei liboso ya Losambo ya midi (Dhuhr) kosambela mibale mibale.

Raka'ah mibale na nsima ya Losambo ya midi (Dhuhr).

Raka'ah mibale sima ya Losambo ya pokwa (Maghrib).

Raka'ah mibale sima ya Losambo ya butu (Ishai).

Bolamu na yango: Ntoma alobi: "Moto oyo akosambela rak'ah zomi na mibale mokolo na mokolo mpe butu na bolingo na ye moko, Nzambe akotongela ye ndako na Paladiso" Elobami na Muslim, Ahmed na basusu.

Q28: Mikolo nini ya malamau koleka na poso?

R-Ezali mokolo ya mitano (jour du vendredi), Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi: "Moko ya mikolo na bino ya malamau ezali mokolo ya mitano (vendredi), oyo Adama akelamaka, oyo akufaka, oyo mopepe ekobetama, mpe na yango nkake ekozala somo, yango wana bóbakisa mabondeli na bino mpo na ngai mokolo oyo, mpamba te mabondeli na bino ezali liboso ngai".

Alobaki: Balobaki, O Motindami ya Nzambe, ndenge nini mapamboli na biso ekoki kopesama epai na yo ntango okufi? - wana alobaki: "Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso apekisi nzoto ya basakoli eliana na mabele" Elobami na Abu Dawud mpe bato mosusu.

Q29: Mokano ya losambo ya mokolo ya mitano (ijuma) ezali nini?

R- ezali fardwa Mibeko epayi ya mobali nionso ya musulman oyo azali na santé, adulte, resident.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ (Ee bino oyo bondimi, tango libiangi libengami na mokolo ya mitano (Losambo ya vendredi), nde bosala makasi na bokundoli ya Nzambe (Allah) pe botika mombongo^c yango eleki malamau pona bino, soki boyebaka yango 9). [Surat Al-Munafiqun: 9].

Q30: Losambo ya vendredi ezali na Rak'ah boni ?

R- Motango ya ba rak'ah ya losambo ya mokolo ya mitano (ijuma) ezali ba rak'ah mibale oyo imam azali kotanga na mongongo makasi, liboso ya mateya mibale oyo eyebani malamau.

Q31: Ezali permis kozanga mabondeli ya vendredi?

C- Ezali permis te kozanga losambo ya vendredi, kaka pona oyo mibeko epesiye nzela, pe elobamaki epayi ya Prophète, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, Liloba naye: "Moto oyo akotika Losambo misatu ya vendredi, na négligence ; Nzambe ako kamwisa motema na ye" Elobami na Abu Dawud mpe bato mosusu.

Q32: Lobela ba Sunnah ya mokolo ya mitano (Losambo ya ijuma)?

R-

- 1- Kosukola nzoto.
- 2- Kotia parfum.
- 3- Ko lata bilamba ya malamau.
- 4- Kokoma liboso na mosquée.
- 5- kobakisa losambo na bino likolo ya Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye.
- 6- Kotanga Surat Al-Kahf.
- 7- Kokende na mosquée na makolo.
- 8- Bolukiluki tango nini losambo Dua eko ndimama.

Q33: Lobela bolamu ya losambo ya lisangá?

R- Na bokonzi ya Abdullah bin Omar, Nzambe asepele na bango mibale, ete Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi: "Libondeli ya lisangá eleki libondeli ya moto moko na degré 27 ntuku mibale na nsambo" Elobami na Muslim.

Q34: Komikitisa ezali nini na losambo?

R- Ezali kotia motema nayo na losambo mpe binama ya nzoto ezali kaka wana.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: (الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ} قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ :1) {Bandimi basili kolonga 12 Ba oyo bazali na komikitisa na mabondeli na bango 2}. [Surat Al-Mu'minun: 1, 2].

Q35: Limbola zakat?

R- Ezali droit obligatoire ya richesse ya privé mpo na secte moko boye na tango oyo esengeli.

- Ezali moko ya makonzi ya Islam, pe charité obligatoire oyo ezuami na ba bosse pe epesami na ba zangi.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi: (وَأَتُوا الزَّكَاةَ) "Mpe bopesa zakat". [Surat Al-Baqarah: 43]

Q36: Nini ezali swadakat Oyo ezali mustahabat ?

R- Ezali mosusu longola se zakat, lokola : kopesa eloko nyonso na bolingo malamumu mpo na misala ya bolingo malamumu na tango nyonso.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi : (وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ) {“Mpe bóbimisa na nzela ya Nzambe”}[Surat Al-Baqarah: 195]

Q37: Ndimbola ya kokila bilei (carême) ezali nini?

R- Ezali kobondela Nzambe na koboya biloko oyo epanzaka carême banda ntongo kino kolala ya moi, na mokano, Ezali ya lolenge mibale:

Kokila bilei carême oyo ezali wajibu : lokola kokila bilei carême na sanza ya Ramadan, oyo ezali moko ya makonzí ya Islam.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi : (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ) 183 {“Ee bino ba oyo bosili kondimi, epesameli bino kokila carême lokola etiamaki likolo ya baye Bazalaki liboso na bino, mpo ete bokoma sembo 183”}.[Sourate Al-Baqarah : 183].

Kokila bilei (carême) oyo ezali na mokumba ya wajibu te : lokola kokila bilei (carême) mokolo ya lundi mpe ya jeudi ya poso nyonso, mpe kokila bilei (carême) ya mikolo misato ya sanza ya Islam nyonso, oyo eleki malamumu ezali mikolo ya mpembe (13, 14, 15) ya sanza nyonso ya Islam.

Q38: Lobela bolamu ya kokila bilei (carême) na sanza ya Ramadan?

R- Na bokonzi ya Abu Hurairah, Nzambe asepele na ye, ete Ntoma ya Nzambe, Nzambe apambola ye mpe apesa ye kimia, alobi:“Oyo azali kokila bilei ya Ramadan mpo na kondima mpe koluka mbano lifuti; Akolimbisama mpo na masumu na ye ya kala.”Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Q39: Lobela bolamu ya kokila bilei na bolingi na tango mosusu oyo ezali Ramadan te?

R- Na bokonzi ya Abu Saeed Al-Khudri, Nzambe asepele na ye, alobi: Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobaki:“Moto nyonso oyo akila bilei mokolo moko mpo na Nzambe, longola bobele ete na mokolo yango Nzambe akolongola elongi na ye na Moto na ntaka ntuku nsambo 70.”Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Ndimbola ya “Sabiina Khariifa”; Elingi koloba: mbula ntuku nsambo 70.

Q40: Lobela makambo mosusu oyo ebebisaka kokila bilei (carême)?

R- 1- Kolia pe komela na nko.

2- Kosanza na nko.

3- Bopengwi na Islam. Kobima musulman

Q41: Ba Sunnah ya kokila bilei (carême) ezali nini?

R- 1- Kowelela Kofongola carême na Tango nango

2- Suhoor na kozeliza yango.

3- Kobakisa misala ya malamumu mpe losambo.

4- Liloba ya moto oyo azali kokila bilei tango bafingi ye: Nazali na carême.

5- Kobondela Dua liboso yako fongola carême .

6- Kobuka carême kokila bilei na rutba to ba dates, soki ezwami te; Na mai.

Q42: Ndimbola ya Hajj ezali nini?

R- Hajj: Ezali mosala ya kosambela Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso, na mokano ya kokende na Ndako naye Esantu mpo na misala ya bonzambe na ntango moko boye.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi : (وَبِاللَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ) 97 {Mpe esengeli na bato kosala hajj pona Allah na ndako wana, mpo na moto oyo azui makoki ya kokoma kuna. Kasi oyo akoboya, ya sôlô, Allah atonda bomengo koleka mokili mobimba.”}[Surat Al Imran: 97]

Q43: Makonzí ya Hajj ezali boni?

C- 1- Ihram (Kotia intention ya hajj).

2- Kotelema na Arafat.

3- Tawaf ya Al-Ifadah (twawaf obligatoire ya hajj)

4-kobaluka kati ya Safa na Marwa.

Q44: Bolamu ya Hajj ezali nini?

R- Na bokonzi ya Abu Hurairah, Nzambe asepele na ye, alobi: Nayokaki Ntoma ya Nzambe, Nzambe apambola ye pe apesa ye kimia, alobi: "Oyo asali Hajj mpo na bolamu epayi ya Allah mpe asali misala ya mbindo te to asali mabe te; Akozonga lokola mokolo maman na ye abotaki ye na masumu te." Elobami na Al-Bukhari mpe bato mosusu.

- «Lokola mokolo maman na ye abotaki ye » : elingi koloba kozanga lisumu.

Q45: Ndimbola Umrah ezali nini?

R- Umrah: Ezali kosambela Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso na mokano ya Ndako na Ye Esantu mpo na misala ya bonzambe na ntango nyonso na maka.

Q46: Makonzi boni ya Umrah?

C- 1- Ihram (Kotia mokano ya Umra).

2- Kosala kobaluka zingazinga ya Kaaba.

3- Sa'i na kati ya Swafa na Marwa.

Q47: Jihadi ezali nini pona nzela ya Nzambe?

R- Ezali kosala makasi mpe kobunda mpo na kopalanganisa Islam mpe kobatela yango na bakolo na yango, to kobundisa monguna ya Islam mpe bato na yango.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi : {“Mpe bobunda na bomengo na bino mpe na milimo na bino na nzela ya Nzambe 41} [Surat Al-Tawbah: 41]

*****

Eteni ya sira (histoire) ya ntoma

Q1: Libota ya Prophète na biso Muhammad, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye ezali nini?

R- Azali Muhammad mwana ya Abdullah mwana ya Abdul Muttalib mwana ya Hashim, mpe Hashim auti na libota ya ba Quraysh, mpe Quraysh euti na libota ya ba Arabes, mpe ba Arabes bazali na bokitani ya Ismail, mpe Ismail aza mwana ya Ibrahim, tika ete mapamboli mpe kimia ya malamun ezala likolo na ye Na Mosakoli na biso.

Q2: Kombo ya maman ya ntoma na biso, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye ezali nini?

C- Amina bint Wahb.

Q3: Tata na ye akufaki tango nini?

R- Tata na ye akufaki na Medina, tango ye azalaki na libumu, nano abotamaki te, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye.

Q4: Mosakoli, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, abotamaka Tango nini?

R- Na Mobu mbula ya fiili, na mokolo ya mibale na sanza ya Rabi' al-Awwal.

Q5: Abotamaka na mboka nini?

R- Na Mecque.

Q6: Nani amelisaka ye mabele ? na ko bokola ye sima ya maman na ye?

R- maula ya tata na ye, Umm Ayman

- Mosali ya Ndeko ya tata naye, Abu Lahab, Thuwaibah.

- Halima Al-Saadia.

Q7: Maman na ye akufaka mokolo nini?

R- Maman na ye akufaka tango azalaki na mbula motoba 6, pe koko na ye Abdul Muttalib abatelaka ye kokola naye.

Q8: Nani abokolaka ye sima ya liwa ya koko na ye Abdul Muttalib?

R- Koko na ye Abdul Muttalib akufaka tango azalaki na mbula mwambe 8, mpe Ndeko ya tata naye Abu Talib abokolaka ye.

Q9: Tango nini asalaka mobembo na Ndeko ya tata naye na Sham?

R- Asalaka mobembo na Ndeko ya tata naye na Sham tango azalaki na mbula zomi na mibale 12.

Q10: Mobembo na ye ya mibale ezalaki mokolo nini?

R- Mobembo na ye ya mibale ezalaki ya kosala mombongo na mbongo ya Khadija, Nzambe asepela na ye, mpe tango azongi, abalaka ye, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye, mpe azalaki na mibu tuku mibale na mitano 25.

Q11: Tango nini ba Quraysh batongaka lisusu Kaaba?

R- Ba Quraysh batongaka lisusu Kaaba, naye azalaka na mibu tuku misato na mitano 35.

Basambisaki ye ntango bayokanaki te mpo na nani asengeli kotia Libanga ya Moindo, yango wana atiaka yango likolo ya elamba moko, mpe apesaki mitindo ya libota moko na moko ete ezwa ngambo moko ya elamba, mpe bazalaki mabota minei Tango batombolaki yango na esika na yango yango na loboko na ye, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye.

Q12: Azalaki na mbula boni mokolo Azuaka mitindo? Mpe atindamaki epai ya nani?

R- Azalaki na mibu ntuku minei 40, mpe atindamaki epai ya bato banso lokola momemi nsango malamumu mpe mokebisi.

Q13: Eloko nini ya liboso emoniseli (révélation) abandaki na yango?

R-Emoneli (révélation) ya solo, Azalaki komona emoneli te longola se ete eyaki lokola kobukana ya ntongo.

Q14: Ezalela na ye ezalaki nini liboso ya emoniseli? Ntango nini emoniseli eyaki epai na ye mpo na mbala ya liboso?

R- Azalaka kosambela Nzambe na libulu (grotte) ya Hira pe komibongisa pona yango

Emoniseli ekita epai na ye ntango azalaki na kati ya libulu kosambela.

Q15: Nini ezalaki likambo ya liboso oyo emonisami epai na ye uta na Coran?

R- Liloba ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso:1 أَقْرَأْ بِأَسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ 1 أَقْرَأْ. Tanga na kombo ya Nkolo nayo oyo akela,2 خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ 2 خَلَقَ. Akela moto kowuta na liboke ya makila.3 أَقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ 3 أَقْرَأْ. Tanga mpo Nkolo nayo azali malamumu.4 الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ 4 الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ. Oyo atangisi na ekomeli.5 عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ 5 عَلَّمَ. Atangisi moto maye azalaki koyeba te.[Surat Al-Alaq: 1 - 5].

Q16: Nani azalaki moto ya liboso oyo andimaki nsango na ye?

C- Na kati ya mibali : Abu Bakr al-Siddiq, na kati ya basi : Khadija bint Khuwaylid, na kati ya bana mibali : Ali bin Abi Talib, na kati ya ba fidèles : Zaid bin Haritha, pe na kati ya baombo : Bilal al-Habashi, Nzambe asepela na bango, mpe bato mosusu.

Q17: Ndenge nini libiangi na Islam ezalaka?

R- Libenga yango ezalaki na sekele natango ya mbula misato, sima nayango, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, apesaki mitindo ete libiangi esalama na polele.

Q18: Ezalela ya Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, pe baye bandimaki ye sima ya kosakola libiangi ezalaki nini?

R- Ba mushiriki balekisaka ndelo na kosala ye na ba musulmans mabe mingi, tiii apesaki nzela na bandimi bakende na Nadjaashiy na Abasha(Ethiopie).

Bato ya shiriki bandimaki kosala ntoma mabe pe koluka koboma Prophète, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, yango wana Nzambe abatelaka ye pe azingaka ye na ndeko ya tata na ye Abu Talib po abatela ye na bango.

Q19: Nani akufaki na mbula ya zomi ya mission na ye, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye?

R- ndeko ya tata naye Abu Talib na mwasi na ye Khadija, Nzambe asepela na ye, bakufaka.

Q20: Mobembo ya Israa na Mi'raj ezalaka ngonga nini?

R- Azalaka na mibu ntuku mitano 50, mpe mabondeli mitano ya mokolo na mokolo etiamaki likolo na ye.

Al-Isra: Kobanda na Mosquée ya Mecque tii na Mosquée Al-Aqswa.

Al Mira'j: Ezalaki kobanda na Mosquée Al-Aqsa tii na lola tii na Sidra Al-Muntaha.

Q21: Ndenge nini Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, abengaka bato libanda ya Mecque?

R- Azalaka kobenga bato ya Taif, mpe komilakisa ye moko na mawasimu, mpe na lisanga ya bato, kino bato ya Ansar ya Medina bayaka, mpe bandimaka Ntoma, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye, mpe balakaka bosembo na bango epai na ye mpo na lisungi na bango epayi naye.

Q22: Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, atikalaka na Mecque tango boni?

R- atikalaka mbula zomi na misato 13

Q23: Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, hijra akendeka wapi?

R- Kobima na Mecque tii na Medina.

Q24: Atikalaki na medina ntango boni?

R- Mbula zomi 10.

Q25: Mibeko nini ya Islam etiamaki likolo na ye na Medina?

C- Mibeko na mokumba ya kofuta zakat, kokila bilei (carême), Hajj, jihad, kobenga losambo, mpe mibeko misusu ya Islam.

Q26: bitumba naye ya motuya ezali Nini?

R- Etumba Monene ya Badri.

Etumba ya Uhud.

Etumba ya Ahzaab.

Etumba ya kofongola Mecque.

Q27: Eloko nini ya suka ekita na Coran?

R- Liloba ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso: (وَأْتُوا يَوْمَ تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ } (281) (281). Mpe bobanga mokolo moye bokozonga epai ya Allah, sima molimo nyoso mokofutama na manso asalaki, mpe ba ko bubamaka te }.[Surat Al-Baqarah: 281]

Q28: Tango nini Prophète, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, akufaka? Azalaka na mbula boni?

R- Akufaka na sanza ya Rabi' al-Awwal, na mbula ya zomi na moko 11 ya Hijria, mpe azalaki na mbula ntuku motoba na misato 63.

Q29: Lobela basi ya Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye?

- R- 1- Khadija bint Khuwaylid, Nzambe asepela na ye.
- 2- Sawda bint Zam'a, Nzambe asepela na ye.
- 3- Aisha bint Abi Bakr Al-Siddiq, Nzambe asepela na ye.
- 4- Hafsa bint Omar, Nzambe asepela na ye.
- 5- Zainab bint Khuzaymah, Nzambe asepela na ye.
- 6- Umm Salamah Hind bint Abi Umayyah, Nzambe asepela na ye.
- 7- Umm Habiba Ramla bint Abi Sufyan, Nzambe asepela na ye.
- 8- Juwayriyah bint Al-Harith, Nzambe asepela na ye.
- 9- Maimuna bint Al-Harith, Nzambe asepela na ye.
- 10- Safiyya bint Huyay, Nzambe asepela na ye.
- 11- Zainab bint Jahsh, Nzambe asepela na ye.

Q30: Bana na ye bazali banani, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye?

R- Mibali misato:

Al-Qasim, mpe azalaka kobengama Abou Qasim.

Na Abdullah.

Na Ibrahim.

Ya basi:

Faatwima.

Ruqayyah.

Ummu Kulthum.

Zainab.

Mpe bana na ye banso bazalaki Abotaka na Khadija, Nzambe asepela na ye, longola se Ibrahim, mpe bango banso bakufaki liboso na ye longola se Fatima, sanza motoba 6 nsima ya liwa na ye.

31: Lobela mwa bizaleli ya malamumu ya Ntoma, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye?

R- Ye, kimia na mapamboli ya Nzambe ezala likolo na ye, azalaki moto ya moyenne, mokuse te mpe molai te, kasi na katikati Azalaki pembe pe ezipami na motane (teinté ya rouge) , kimia pe mapamboli ezala likolo na ye Azalaki na mandefu ebele, miso ya minene , monoko monene, nsuki ya moindo mpenza, mapeka minene, mpe nsolo kitoko, mpe makambo mosusu ya lolenge na ye ya kitoko.

Q31: Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, atikaka ummat na ye na nini?

R- Atikaka ummat na ye na nzela ya pembe, Butu na yango ezali lokola mokolo na yango, kaka moto oyo akufi nde azali kopengwa na yango, na amonaka bolamu moko te kaka azalaki kolakisa yango ummat bato naye , na mabe te kasi akebisaki yango

*****

Eteni ya ndimbola

Q1: Tanga Al-Fatihah pe kolimbola yango?

R- Surah Al-Fatihah na ndimbola na yango :

1) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. Okombo ya Allah wa boboto atonda ngolu. 2 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. Matondi na Allah Nkolo ya mikili. 3 الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. Atonda boboto Mpe ngolu. 4 مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ. Mokonzi ya mokolo ya Lifuta. 5 إِيَّاكَ أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ. 6 صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ. Nzela ya baye bazwa bolamu nayo ezala te nzela ya baye osilikela bango, ezala mpe te nzela ya baye babunga.) Surah Al-Fatihah: 1 - 7].

Ndimbola:

Ebengami Surah Al-Fatihah. Pona kofungola Buku ya Nzambe na yango.

1- (. Okombo ya Allah wa boboto atonda ngolu. 1) Na kombo ya Nzambe, nabandi kotanga Coran, koluka lisalisi na Ye, Mozwi-ya-Nguya-Nyonso, pe koluka lipamboli ya kotanga kombo na Ye.

(Allah) elingi koloba: nzambe ya solo kosambela, mpe moto mosusu te akoki kobengama na nkombo na ye, Nkembo ezala na nzambe.

{Mozali na Ngolu} elimboli: Ye oyo azali na ngolu monene oyo mawa na ye esangisi biloko nyonso.

{Mozali na mawa mingi} elingi koloba: Ye oyo azali na mawa epai ya bandimi.

2- {Matondi na Allah Nkolo ya mikili.} Elingi koloba: Lolenge nyonso ya masanzoli mpe ya kokoka ezali ya Nzambe se moko.

3- « Atonda boboto Mpe ngolu.» elingi koloba: Ye oyo azali na ngolu monene oyo ezingi biloko nyonso, na azali na ngolu oyo ekatanaka te epai ya bandimi.

4. Mokozzi ya mokolo ya Lifuta.}: Ezali Mokolo ya Lisekwa.

5- { . Yonde (Allah) tozali kobondela mpe epai nayo tozali kosenga lisalisi } elingi koloba : To sambelaka Yo se moko pe to lukaka lisungi epayi na yo moko.

6- {Kamba biso na nzela ya semba 6}: oyo ezali bokambami na Islam mpe na Sunnah.

7- (. Nzela ya baye bazwa bolamu nayo ezala te nzela ya baye osilikela bango, ezala mpe te nzela ya baye babunga } Elingi koloba nzela ya basali ya Nzambe ya sembo uta na kati ya basakoli mpe baye balandaka bango, longola se nzela ya bakristu mpe ya Bayuda.

-Ezali Sunnah koloba sima ya kotanga yango: (Amin), elingi koloba: Yanola biso.

Q2: Tanga Surat Al-Zalzalah pe kolimbola yango?

R- Surat Al-Zalzalah na ndimbola na yango:

Okombo ya Allah wa bobotoatonda ngolu

وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا 2 وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا 2. إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زُلْزَالَهَا 1)1 Mpe sima mabele ekobimisa mikumba na yango.3 3 وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا 3. Mpe moto akoloba ete oyo nini boye?4 4 يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا 4. Mokolo wana mabele ekosakola basango na yango5 5 يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا آتَيْنَاكُمْ مِمَّا كَسَبْتُمْ وَأَنْتُمْ كَارِهُونَ 6. Mokolo wana bato bakobima bipai na bipai mpo ete bamonisa bango misala na bango.7 7 وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ 7. Moto oyo asalaki bolamu moke lokola mbuma zelo akomona yango.8 8 وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ 8. Na oyo mpe asalaki mabe moke lokola mbuma ya zelu okomona yango[Surat Al-Zalzalah: 1-8]

Ndimbola:

1-{Ntango mabele ekoningana na koningana moko ya makasi,} : Soki mabele etamboli na mouvement makasi oyo ekoyela yango na mokolo ya lisekwa.

2. Mpe sima mabele ekobimisa mikumba na yango } : mpe mabele ekobimisa oyo ezalaki na libumu na yango ya bakufi pe basusu.

3. Mpe moto akoloba ete oyo nini boye? } Na moto akoloba, na mobulungano : « Likambo nini na mabele, ete etambolaka pe etungisama?!”

4. Mokolo wana mabele ekosakola basango na yango 4»: Na mokolo monene wana, mabele ekosakola oyo esalemaki na yango ya malamumu pe ya mabe.

5. Pamba te mpo Nkolo nayo asili komonisa yango } Mpamba te Nzambe apesaka ye boyebi na yango mpe apesaki ye mitindo ete asala bongo.

6. Mokolo wana bato bakobima bipai na bipai mpo ete bamonisa bango misala na bango) - Na mokolo monene wana, oyo mabele ekoningana, bato bakobima na esika ya kosambisama na bituluku. Pona komona misala basalaka na mokili oyo.

7- Moto oyo asalaki bolamu moke lokola mbuma zelo akomona yango.: Oyo akosala kilo ya muke na misala ya malamumu pe na bosembo; Amoni yango liboso na ye.

8. Na oyo mpe asalaki mabe moke lokola mbuma zelo akomona yango: Mpe oyo akosala kilo na yango ya misala mabe; Amoni yango liboso na ye.

Q3: Tanga Surat Al-Adiyat mpe limbola yango?

R- Surah Al-Adiyat na ndimbola na yango:

Okombo ya Allah wa bobotoatonda ngolu

وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا 1)1 وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا 1 (Na lapi) na bakimi mbango baye batondi na pema!2 2 فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا 2. Baye bazali kobimisa bambuma ya moto ezali kongala (mikalali),3 3 فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا 3. Baye babandaka bitumba na ntongo.4 4 فَالْقَارُونَ بِهِ 4. Mpe sima bazali komatisa putulu5 5 فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا 5. Mpe bazali kokota o’kati ya mapinga ya banguna!6 6 إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ 6. Ya soló, moto azali na botondi te mpona Nkolo naye.7 7 وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ 7. Kasi pona mposa ya bomengo azali komipesa makasi.9 9 أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ 9. Ayebi te ntango bakobimisa maye mazwami na malita.10 10 وَخُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ 10. Mpe maye mabombamaki na mitema mikobima polele?11 11 إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ 11. Ya soló, mokolo wana Nkolo na bango ayebi sango na bango malamumu mpenza.Sura Al-Adiyat: 1-11]

Ndimbola:

- 1- "(Na lapi) na bakimi mbango baye batondi na pema! }1- nzambe akati ndayi na cheval oyo akimaka tii ntango makelele eyokanaka na mpema mpo na makasi ya kopota mbangu .
2. Baye bazali kobimisa bambuma ya moto ezali kongala : Nzambe alapi pona Cheval oyo apelisaka moto na kokima na ye, soki esimbi mabanga mpo na makasi ya bopusi naye ya mbangu epayi naye.
3. Baye ba bandaka bitumba na ntongo : nzambe alapi pona ba mpunda oyo ebundisaka banguna na ntongo.
4. Mpe sima bazali komatisa putulu : Na kopota mbangu na bango baningisaka mputulu.
5. Mpe bazali kokota o'kati ya mapinga ya banguna! : Yango wana batelemi na katikati ya etuluku ya banguna elongo na bato na bango oyo batambolaka na mpunda.
6. Ya soló, moto azali na botondi te mpona Nkolo naye. : yasolo Moto azali na makoki ya bolamu oyo Nkolo na ye alingi epai na ye
7. Mpe ya sólo, moto azali nzeneneke na yango.: azali témoin na kopekisama na ye mpo na bolamu, mpe akoki koboya yango te mpo na yango eza polele .
8. Kasi pona mposa ya bomengo azali komipesa makasi. : Lokola alingaka mbongo mingi, azalaka komipesa na yango.
9. Ayebi te ntango bakobimisa maye mazwami na malita. : Moto oyo akosami na bomoi ya mokili ayebi te, tango Nzambe akosekwise bakufi na malita pe abimisi bango na mabele pona ko sambisa pe ko futama, na likambo ekozala te ndenge bakanisaka!
10. Mpe maye mabombamaki na mitema mikobima polele : na konyata mpe kolimbola oyo ezali na kati ya mitema na mokano, na bondimeli, mpe makambo mosusu.
11. Ya sólo, mokolo wana Nkolo na bango ayebi sango na bango malamun mpenza. : Ya solo, Nkolo na bango ayebi bango na mokolo wana, mpe eloko moko te ekobombama epai na ye mpo na makambo ya basali na ye, mpe akofuta bango mpo na yango.

Q4: Tanga Surat Al-Qara'ah pe kolimbola yango?

R- Surat Al-Qaraa mpe ndimbola na yango:

Okombo ya Allah wa bobotoatonda ngolu

1) الْقَارِعَةُ 1 2. Bobangi? 2 مَا الْقَارِعَةُ 2. Eloko nini yango bobangi? 3 وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ 3. Nani akoyebisa yo eloko nini bobangi? 4 الْفَرَّاشِ الْمُبْتُوتِ 4. Mokolo moye bato bakozala lokola bapomboli ya ko panzana. 5 وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ 5. Mpe ba ngomba bikoza lokola bilamba bilemba. 6 وَأَمَّا مَنْ قَلَّتْ مَوَازِينُهُ 6. Mpona moto oyo emekelo naye ekozala nkilo, 7 فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ 7. Akozala na bomoyi ya esengo. 8 وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ 8. Kasi mpona moto oyo emekelo naye ekozanga kilo! 9 فَأَمُّهُ هَاوِيَةٌ 9. Bozongi mpe bofandi naye ekozala libulu ya mozindo makasi. 10 وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَ 10. Mpe nani akoyebisa yo ntina na yango? 11 (11 نَارٌ حَامِيَةٌ 11. Ezali nde móto ya makasi [Surat Al-Qara'ah: 1-11]

Ndimbola:

- 1- "bobangi": Ngonga oyo ekobeta na mitema ya bato mpo na somo na yango monene.
- 2- « Eloko nini yango bobangi? »: Ngonga oyo ebetaka na mitema ya bato mpo na somo na yango monene ezali nini?!
- 3- «Nani akoyebisa yo eloko nini bobangi? »Mpe nani alakisakayo - Ee Ntoma - ngonga oyo ezali kobeta na mitema ya bato mpo na somo na yango monene ezali nini?! Ezali Mokolo ya Lisekwa.
- 4- "Mokolo oyo bato bakozala lokola matela oyo epalangani." 4. Mokolo mitema ya bato ekobeta, bakozala lokola mbeto epalangani epalangani awa na kuna.
- 5- "Mpe bangomba bikoza lokola bilamba bilemba." 5. Bangomba eko zala lokola Laine cardée Na agilité na yango mpe na mouvement na yango.
- 6- "Mpona moto oyo emekelo naye ekozala nkilo,." Mpo na baoyo misala na bango ya malamun eleki misala na bango ya mabe
- 7- "Akozala na bomoyi ya esengo" 7. Akozala na bomoi ya kosepelisa oyo akozwa na Paradis.
- 8- «Kasi mpona moto oyo emekelo naye ekozanga kilo,»: 8: Mpe mpo na oyo misala na ye ya mabe eleki misala na ye ya malamun.
- 9- «Bozongi mpe bofandi naye ekozala libulu ya mozindo makasi ": Boye esika na ye ya kofanda pe esika ya kopema na mokolo ya lisekwa ekozala Lifelo.
- Mpe nani akoyebisa yo ntina na yango? : Na Nani akolakisa yo - O Motindami - ezali nini?!
11. Ezali nde móto ya makasi, : nayango Ezali moto ya makasi koleka.

Q5: Tanga Surat At-Takadhar pe kolimbola yango?

C- Surat At-Takadhar mpe ndimbola na yango:

Okombo ya Allah nzambe wa boboto atonda nguya

1) كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ 5. Sima lisusu bokoyeba. 2) حَتَّىٰ زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ 2. Kino bokoya kotala malita (boko mona liwa). 3) كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ 3. Kasi bokoyeba. 4) كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ 4. Sima lisusu bokoyeba. 5) كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ 5. Sima bokomona yango ya sôló na miso na bino. 6) لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ 6. Ya sôló bokomona lifelo. 7) ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ 7. Sima bokomona yango ya sôló na miso na bino. 8) ثُمَّ لَتَسْأَلَنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ 8. Mpe ya sôló, bokotunama mokolo wana na ntina ya bisengo ya Allah) apesaki bino [Surat At-Takadhar: 1-8]

Ndimbola:

1. Kowela bomengo ezali kokosa bino. : Mosala na bino - bato - ezali ya ko mikumisa mpo na mbongo mpe bana na bino na esika ya kotosa Nzambe.
2. Kino bokoya kotala malita (boko mona liwa). : Kino bokufi mpe bokokota na malita na bino.
3. Kasi bokoyeba. : oyo ezalaki kobosanisa bino ko Tombola bino mpo na yango elongola likebi na bino na kotosa Nzambe bokoyeba lifuti ya komi bosa nisa.
4. Sima lisusu bokoyeba. : Na nsima, bokoyeba nsuka na yango.
5. Kasi soki boyebaki yango ya sôló. : Ya solo, soki boyebaki na ntembe te bokozongisama epai ya Nzambe, mpe akopesa bino mbano lifuti mpo na misala na bino, bolingaki kozala na mosala mingi te ya komikumisa mpo na mbongo mpe bana na bino.
6. Ya sôló bokomona lifelo. : Na kombo ya Nzambe, bato bakomona Mokolo ya Lisekwa.
7. Sima bokomona yango ya sôló na miso na bino. : Na nsima, bokotatola yango na ntembe te.
8. Mpe ya sôló, bokotunama mokolo wana na ntina ya bisengo ya Allah) apesaki bino : Na sima Nzambe akotuna bino na mokolo wana na ntina ya ngulu, ya santé, bomengo, mpe biloko mosusu oyo apesaki bino.

Q6: Tanga Surat Al-Asr pe kolimbola yango?

C- Surah Al-Asr na ndimbola na yango :

Okombo ya Allah nzambe wa boboto atonda nguya

1) وَالْعَصْرِ 1 (Nzambe) Nalapi Na tango (époque). 2) إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ 2. Ya sôló, moto azali na kati ya bozangi. 3) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالنَّحَىٰ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ 3. Longola sé baye bandimi mpe basali misala ya malamumu, mpe bazali komisalisana na bosembo, mpe bazali komisalisana na koyika mpiko [Surat Al-Asr: 1-3]

Ndimbola:

1. (Nzambe) Nalapi Na tango (époque). : Nkembo ezala na nzambe, alapi ndayi na tango.
2. Ya sôló, moto azali na kati ya bozangi. : Elingi koloba : moto nyonso azali na mpasi mpe na bobebisi.
3. Longola sé baye bandimi mpe basali misala ya malamumu, mpe bazali komisalisana na bosembo, mpe bazali komisalisana na koyika mpiko : Longola se baoyo bandimaka mpe basalaka misala ya sembo, mpe atako yango bazali kobenga na bosolo mpe bazali na motema molai mpo na yango, boye bango nde babikaka na pasi.

Q7: Tanga Surat Al-Humza pe kolimbola yango?

C- Surat Al-Humza mpe ndimbola na yango:

Okombo ya Allah nzambe wa boboto atonda nguya

1) وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ 1. Etumbu ezali mpona moto nyoso ya songisongi mpe maloba mabe. 2) الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ 2. Akanisi ete bomengo naye ekopesa ye bomoyi ya seko? 3) يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ 3. Kasi te. Ya sôló, akobwakama na kati ya Hutwama(1). 4) وَمَا أَنْرَاكَ مَا الْخَطْمَةُ 4. Nani akoyebisa yo eloko nini Hutwama? 5) نَارُ اللَّهِ الْمَوْجِدَةُ 5. Móto ya nzambe oyo ezali ya kopelisama, 6) الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ 6. Oyo ezali komata na motema. 7) إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّصَدَّقَةٌ 7. Ya sôló, yango ekozipa bango. 8) فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ 8. Na makonzi (ya móto) mitandami na molongo. [Surat Al-Humza: 1-9]

Ndimbola:

1. Etumbu ezali mpona moto nyoso ya songisongi mpe maloba mabe. : Pasi mpe minyoko makasi mpo na ebele ya bato oyo bazali kotonga na nsima ya bato mpe kofinga bango.
2. Oyo azali kosangisa bomengo naye mpe azali kotanga yango. : oyo kosangisa mbongo na kotanga nde Eloko naye ya motuya, azali na likambo mosusu te longola kaka yango.
3. Akanisi ete bomengo naye ekopesa ye bomoyi ya seko? : Akanisaki ete mbongo oyo asangisaka ekobikisa ye na liwa, mpe akotikala na bomoi ya nseko na mokili oyo?.
4. Kasi te. Ya sôló, akobwakama na kati ya Hutwama móto(1). : Likambo ezali te ndenge moto oyo ayebi boyebi akanisaki Bakobwakama na moto ya Lifelo, oyo enyataka mpe ebukaka nyonso oyo ebwakami na kati na yango mpo na mobulu na yango ya kolekisa ndelo.
5. Nani akoyebisa yo eloko nini Hutwama? : Mpe Nani akolakisa yo - O Motindami - móto oyo ezali nini? , oyo ebebisaka nyonso ? oyo ebwakami na kati na yango?!
6. Móto ya Allah oyo ezali ya kopelisama, : Ezali móto ya Nzambe oyo ezali kopela.

5. Baye bazali kolekisa ngonga ya losambo na ntina te, :Ba oyo bazali na bokebi te mpo na losambo na bango mpe bazali komipesa mpo na yango te kino ntango na yango ekoleka.
6. Baye bazali kosambela mpona bamona bango. : Baoyo bamimonisaka na mabondeli mpe na misala na bango basalaka mosala mpo na Nzambe na motema moko te.
7. Mpe bazali kopekisa bi sengelami. : Bapekisaka kosalisa basusu na ndenge oyo ekosala bango mabe te.

Q11: Tanga Surat Al-Kawthar pe kolimbola yango?

R: Surah Al-Kawthar na ndimbola na yango:

Okombo ya Allah nzambe wa boboto atonda nguya

1) **إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ 1 1**. Ya sôló, topesaki yo kawtsar(1)2 **فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ 2 2**. Sambela mpona Nkolo nayo mpe bonzela ye mbeka.3 **إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ 3 3**. Ya sôló, oyo akoyina yo ye wana nde akolimwa mpe akozala na mokitani te.[Suratu Al-Kawtsar 1-3].

NDIMBOLA:

1. Ya sôló, topesaki yo kawtsar(1) :Topesi yo - O Motindami - bolamu mingi, bakisa mpe Ebale Kawthar na Paradis.
2. Sambela mpona Nkolo nayo mpe bonzela ye mbeka. : Na yango, mpo na kopesa Nzambe matondo mpo na lipamboli oyo, esengeli kobondela ye moko mpe kopesa mbeka, na bokeseni na oyo ba mushiriki basalaka na kopesaka mbeka na binzambi na bango.
3. Ya sôló, oyo akoyina yo ye wana nde akolimwa mpe akozala na mokitani te. :Oyo ayinaka yo ezali oyo akatami na bolamu nyonso, moto oyo babosani, oyo, soki balobeli ye, alobelami na mabe.

Q12: Tanga Surat Al-Kafirun pe kolimbola yango?

R: Surat Al-Kafirun mpe ndimbola na yango:

Okombo ya Allah nzambe wa boboto atonda nguya

1) **لَا أَنْتُمْ 1 1**. Loba oh bino bapagano!2 **لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ 2 2**. Na kobondela te oyo bozali kobondela.3 **وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ 3 3**. Mpe ngai na kobondela sókómoke te oyo bozali kobondela.4 **وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ 4 4**. Bino mpe lokola bokobondela sókó moke te oyo nga nazali kobondela.5 **لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ 5 5**. Bino na lingomba na bino ngai mpe na oyo ya ngai lingomba[Suratu Al-Kâfir 1-6].

NDIMBOLA:

1. Loba oh bino bapagano! : - Ee Motindami loba-: Ee bino ba oyo bozangi kondima Nzambe.
2. Na kobondela te oyo bozali kobondela. : Nakobondela te kobanda sikoya na mikolo ekoya, bikeko oyo bino bozo bondela.
3. Bino mpe bokobondela te oyo nazali kobondela. : Bokosambela te oyo ngai nasambelaka, Azali Allah Nzambe ye moko.
4. Mpe ngai na kobondela sókómoke te oyo bozali kobondela. :Nako sambela mpe bikeko oyo bosambelaka te.
5. Bino mpe lokola bokobondela sókó moke te oyo nga nazali kobondela. : Boko bondela mpe te oyo ngai nasambelaka, oyo azali Alla Nzambe ye moko.
6. Bino na lingomba na bino ngai mpe na oyo ya ngai lingomba. : Bozali na lingomba na bino oyo bomi salelaka pona bino moko, pe ngai nazali na religion na ngai oyo Nzambe akitiselaka ngai.

Q13: Tanga Surat Al-Nasr pe kolimbola yango?

R: Surat Al-Nasr mpe ndimbola na yango:

Okombo ya Allah nzambe wa boboto atonda nguya

1) **وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا 1 1**. Ntango lisungi ya Nkolo nayo mpe elonga naye ekoya.2 **إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ 2 2**. Mpe okomona bato ebele bakoyingela o'lingomba ya Allah,3 **فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا 3 3**. Sanzola matondo ya Nkolo nayo mpe senga ye bolimbisi, mpo ete ye ya sôló, ayamba etubeli[Surat Al-Nasr: 1-3].

NDIMBOLA:

1. Ntango lisungi ya Nkolo nayo mpe elonga naye ekoya. : Soki Nzambe apesi elonga na lingomba na yo - O Ntoma - pe lokumu na yango pona yango, pe bolongi ya Mecque esalemi.
2. Mpe okomona bato ebele bakoyingela o'lingomba ya Allah, : Namona batu ndenge bazo kota na Islam, mipiko ya batu sima ya ba misusu.
3. Sanzola matondo ya Nkolo nayo mpe senga ye bolimbisi, mpo ete ye ya sôló, ayambaka etubeli , : Yeba ete oyo ezali elembo ya nsuka penepene ya misio oyo otindamaki na yango, yango wana kumisa masanzoli ya Nkolo na yo, kopesa Ye matondo mpo na lipamboli ya elonga mpe ya bolongi, mpe senga Ye bolimbisi, mpo ete azalaki ntango nyonso koyambola, kondima boyamboli ya basali na Ye, mpe kolimbisa bango.

Q14: Tanga Surat Al-Masad pe kolimbola yango?

R: Surat Al-Masad mpe ndimbola na yango:

Okombo ya Allah nzambe wa boboto atonda nguya

1) مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ۚ تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۚ 1 2 3 4 5
Bomengo bwaye na maye azwa ekosalisa ye te.3 3 3 3 3. Tika ete maboko ya Abu lahabe mabebisama.2 2 2 2 2. وَأَمْرًا تُهَمَّالَةً. AKOZIKISAMA na móto ya kopela. سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ 3 3 3 3 3. Mpela moko na mwasi naye mokumbi nkoni.5 5 5 5 5. فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ 5 5 5 5 5. Mnyololo mokozala na kingo naye.[Surat Al-Masad: 1-5]

NDIMBOLA:

1. Tika ete maboko ya Abu lahabe mabebisama. : Loboko ya Ndeko ya papa ya Ntoma, kimia mpe mapamboli ya Nzambe ezala likolo na ye, Abu Lahab bin Abdul Muttalib, ebungaki mpo na bobungisi ya mosala na ye, lokola azalaki kosala Ntoma mabe, kimia mpe mapamboli ya Nzambe ezala likolo na ye, mpe milende na ye elongaki te.
2. Bomengo bwaye na maye azwa ekosalisa ye te. : Bozwi na bana na ye na Eloko nyonso ekosunga ye te? Mpe bakolongola minyoko wana te, mpe bako komiselaye mawa te.
3. Akozikisama na móto ya kopela. : Na Mokolo ya Lisekwa, akokota na moto oyo ezali kopela moto mpe akonyokwama na molunge na yango.
4. Mpela moko na mwasi naye mokumbi nkoni. : Mwasi na ye, Umm Jamil, oyo azalaki kosala Prophète mabe, Nzambe apambola ye mpe apesa ye kimia, akokota na yango na kobwaka nzube na nzela na ye.
5. Mnyololo mokozala na kingo naye. :Ezali na nsinga oyo ekangami makasi na nkingo na ye, oyo bakomema ye na Lifelo.

Q15: Tanga Surat Al-Ikhlâs pe kolimbola yango?

R- Surat Al-Ikhlâs mpe ndimbola na yango:

Okombo ya Allah nzambe wa boboto atonda nguya

1) لَوْلَا أَنذَرَنَا اللَّهُ الصَّامِتُ ۚ 2 3 4 5
Loba: Allah azali sé moko.2 2 2 2 2. Allah akoka.3 3 3 3 3. Abota te mpe abotama te.4. 4 4 4 4 4. وَمَنْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ 4 4 4 4 4. Mpe akokani na eloko moko te.[Surat Al-Ikhlâs: 1-4].

NDIMBOLA:

1. Loba: Allah azali sé moko. : O Motindami: loba Allah azali Nzambe Moko, mosusu azali te.
2. Allah akoka. :Elingi koloba: bamposa ya bikelamu ezalaka te epayi naye.
3. Abota te mpe abotama te. :Azali na mwana na tata te! Nkembo ezala na ye na.
4. Mpe akokani na eloko moko : na ezali na moto moko te oyo akokani na Ye kati na bikelamu na Ye.

Q16: Tanga Surat Al-Falaq pe kolimbola yango?

R- Surat Al-Falaq na ndimbola na yango:

Okombo ya Allah nzambe wa boboto atonda nguya

1) مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۚ 2 3 4 5
Loba: Nazali kosenga libateli epai ya Nkolo oyo atanisaka ntongo.2 2 2 2 2. Kowuta na mabe oyo ye akela.3 3 3 3 3. وَمِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ 3 3 3 3 3. Kowuta na mabe ya molili ya makasi. فِي النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ 4 4 4 4 4. Mpe kowuta na mabe ya baye bazali kofula mopepe ya mabe na mazita.5 5 5 5 5. وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ 5 5 5 5 5. Mpe kowuta na mabe ya bato ya mitema likunya ntango bazali kosala likunya.[Surat Al-Falaq: 1-5].

NDIMBOLA:

1. Loba: Nazali kosenga libateli epai ya Nkolo oyo atanisaka ntongo. : -O Motindami - loba: Nalukaka ekimelo na Nkolo ya tongo pe nalukaka libateli epai na Ye.
2. Kowuta na mabe oyo ye akela. : Uta na mabe oyo esalaka bikelamu mabe.
3. Kowuta na mabe ya molili ya makasi. : Nalukaka ekimelo epai ya Nzambe mpo na mabe oyo ebimaka na butu, epai ya banyama mpe miyibi.
4. Mpe kowuta na mabe ya baye bazali kofula mopepe ya mabe na mazita. : Na mibatelaka na mabe ya ba ndoki oyo ba fulaka kindoki na kati ya noeuds
5. Mpe kowuta na mabe ya bato ya mitema likunya ntango bazali kosala likunya :Mpe na mabe ya zuwa oyo ayinaka bato, ntango azali kolula bango mpo na mapamboli oyo Nzambe apesi bango, alingi kolongola bango epai na bango mpe kosala bango mabe.

Q17: Tanga Surah An-Nas pe kolimbola yango?

C- Surah An-Nas na ndimbola na yango:

Okombo ya Allah nzambe wa boboto atonda nguya

1) إِلَهُ النَّاسِ ۚ 2 3 4 5 6
Loba: Nasengi libateli epai ya Nkolo ya bato.2 2 2 2 2. Mokonzji ya bato.3 3 3 3 3. Nzambe ya bato.4 4 4 4 4. مِنَ الشَّرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ 4 4 4 4 4. Kowuta na komekama ya milimo mabe5 5 5 5 5. الَّذِي يُوسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ 5 5 5 5 5. Oyo azali kofula makanisi mabe o'mitema mia bato.6. 6 6 6 6 6. مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ 6 6 6 6 6. Azala okati ya bilima to bato[Surat An-Nas: 1 - 6]

Ndimbola:

1. Loba: Nasengi libateli epai ya Nkolo ya bato. : - O Motindami - loba: Nazali Komibatela epayi ya Nkolo ya bato, mpe nalukaka ekimelo epai na Ye.
2. Mokonzi ya bato. : alekisaka bango ndenge alingi, bazali na makonzi te kaka ye.
3. Nzambe ya bato. : nzambe na bango ya solo, bazali na nzambe mosusu ya solo te kaka ye.
4. Kowuta na komekama ya milimo mabe : Kowuta na mabe ya Satana oyo apalanganisaka wasi wasi na ye epai ya bato.
5. Oyo azali kofula makanisi mabe o'mitema mia bato. : Abwakaka maloba na ye na wasi wasi na mitema ya bato.
6. Azala okati ya bilima to bato : Elingi koloba: moto oyo azali na milimo mabe ya wasi wasi ewutaka na moto to jinni elima.

*****

Eteni ya Hadith

*Hadith ya liboso:

Q1: Silisa hadith : « Misala esalemaka na ba mokono... » pe lobela mua ba advantages na yango ?

R - Na bokonzi ya Mokambi ya Bandimi, Abu Hafs Omar bin Al-Khattab, Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso asepelela na ye, alobi: Nayoki Ntoma ya Nzambe, Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso apambola ye mpe libota na ye mpe apesa bango kimia , Alobaki ete: "Misala mitongami na mokano, mpe mpo na moto nyonso ezali oyo akanaki. migration na ye ezali pona Nzambe na Ntoma naye, akozua lifuti pona yango, na oyo migration naye ezali pona litomba ya mokili, to mwasi ya kobala; Kasi migration naye ekozala pona oyo akanelaki yango." Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Matomba ya Hadith:

- 1- Mosala nyonso esengeli kozala na mokano, lokola losambo, kokila bilei carême, Hajj, mpe misala misusu.
- 2- Esengeli kozala kobongisa mokano nia ezala mpo na nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

*Hadith ya mibale:

Q2: Silisa hadith « Oyo akokotisa eloko na likambo oyo ya biso... », pe lobela mua ba advantages na yango?

R- Na bokonzi ya Mama ya bandimi, Umm Abdullah Aisha, Nzambe asepelela na ye, alobi: Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi: "Moto oyo akokotisa likambo moko na likambo oyo ezali ya biso te, ekozongela ye." Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Matomba ya Hadith:

- 1- Kopekisa mayele ya sika na lingomba.
- 2- Misala oyo esalemi sika eboyami mpe endimami te.

* Hadith ya misato:

Q3: Silisa hadith (Ntango tofandaki na Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye...), pe loba mua matomba na yango?

R- Na bokonzi ya Omar Ibn Al-Khattab, Nzambe asepelela na ye, alobi: Tango tofandaki na Ntoma ya Nzambe, Nzambe apambola ye pe apesa ye kimia, mokolo moko, moto moko abimaki liboso na biso, oyo bilamba na ye ezalaki mpembe makasi, mpe nsuki na ye ezalaki moindo mingi, mpe moko te kati na biso ayebaki ye, kino afandaki pembeni ya Profeta, (s.a.w) libolongo na mabolongo na ye, mpe atyaki maboko na ye likolo na ye, mpe alobi ete: "Ee Muhammad, yebisa ngai makambo ya Islam, yango wana alobaki na ye ete: "Islam: mpo na kotatola ete nzambe mosusu azali te kaka Allah, mpe Muhammad azali." Ntoma ya Nzambe, na kotya losambo, na kofuta zakat, kokila bilei carême na Ramadan, mpe kosala Hajj na maka Soki okoki kozwa nzela ya kokende na yango Alobaki: "Olobi solo." epai na ye kotuna ye mpe kondima ye Alobaki: "Yebisa ngai na ntina ya kondima Alobaki: "Nakondimela Nzambe, na ba anzelu na Ye, na mikanda na Ye, na bamemi-nsango na Ye, mpe na mokolo ya nsuka . Na Destin Malamu na mabe nango Alobi: "Ozali na ntina Alobi: "Bongo yebisa ngai na ntina ya Al ihsan Alobaki: "Mpo na kosambela Nzambe lokola nde ozali komona Ye, mpe soki ozali komona Ye te ye azo mona yo." Alobaki: Na yango, yebisa ngai Ngonga Alobaki: "Moto oyo azali na mokumba ayebi malamau koleka motuni alobi: "Bongo

yebisa ngai bilembo na yango.” mpe ete okomona babateli mpate mpamba, bolumbu, bazali kowelana mpo na kotonga bandako.” Na nsima alobaki ete: “Ee Omar! Oyebi nani azali motuna? Nalobaki: “Allah na Ntoma na Ye bayebi malamau koleka Alobaki: “Ezali Gabriele ayaki epai na bino mpo na kotangisa bino lingomba na bino”EYambamaki na musilim

Matomba ya hadith:

1- Kolobela makonzí mitano ya Islam ; Oyo ezali:

Litatoli ete nzambe mosusu azali te kaka Allah, mpe Muhammad azali Motindami ya Nzambe.

Mpe kotia losambo.

Na kofuta zakat.

Na carême ya Ramadan

Haji na Ndako Esantu ya Nzambe.

2- Kolobela makonzí ya bondimi, oyo ezali motoba :

Kondima epai ya Nzambe.

Mpe ba anzelu na ye.

Na ba Buku naye

Na ba ntoma naye

Mpe mokolo ya nsuka.

Destin ezali malamau mpe mabe.

3- Kolobela likonzí ya al ihsan, oyo ezali likonzí moko, oyo ezali kosambela Nzambe lokola nde omoni ye, pe soki omoni ye te, ya Solo ye azomona yo.

4- Tango ya Ngonga ya Bosambisi eyebani kaka na Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

* Hadith ya minie:

Q4: Silisa hadith « mondimi oyo Imani na ye aza ya kokoka...» pe lobela mwa matomba na yango?

R- Na bokonzi ya Abu Hurairah, Nzambe asepele na ye, alobi: Motindami ya Nzambe, Nzambe apambola ye mpe apesa ye kimia, alobi:“mondimi oyo Imani na ye ezali ya kokoka ezali oyo azali na bizaleli ya malamau kati na bango.”Elobami na Al-Tirmidhi mpe alobaki boye: “Hadith ya malamau mpe ya solo.”

Matomba ya Hadith:

1- Kolendisa bizaleli malamau.

2- Mpe kokoka ya bizaleli ezali kokoka ya Imani.

3- Mpe bondimi ebakisamaka mpe ekitaka.

Hadith ya mitano:

Q5: Silisa hadith : « Oyo alapi ndayi na nkombo ya Nzambe.te.. » pe lobela mua ba avantages na yango ?

R- Na bokonzi ya Ibn Omar, Nzambe asepele na bango mibale, ete Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi :“Moto oyo alapi ndai na eloko mosusu oyo ezali Nzambe te; Andimi te to asili kosangisa Nzambe.”Elobami na Al-Tirmidhi.

Matomba ya Hadith:

-Ezali mabe epakisami kolapa ndai, kasi lapa Kaka na kombo ya nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso

- Kolapa ndai na eloko mosusu sima ya nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso ezali shiriki ya muke.

Hadith ya motoba:

Q6: Bosilisa hadith: «Moko te kati na bino akondima kino nakozala molingami na ye koleka...» mpe bolobela mwa matomba na yango?

R- Na bokonzi ya Anas, Nzambe asepele na ye, Motindami ya Nzambe, Nzambe apambola ye mpe apesa ye kimia, alobaki :“Moko te kati na bino akondima kino na koma molingami na ye koleka tata na ye, mwana na ye, mpe bato nyonso.”Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Kati na matomba ya hadith:

- Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, asengeli alingama koleka bato banso.

- Yango nde bondimi ya kokoka.

Hadith ya nsambo:

Q7: Bosilisa hadith : « Moko te kati na bino andimi tii akolinga ndeko na ye... », pe bolobela mwa matomba na yango?

R- Na bokonzi ya Anas, Nzambe asepele na ye, Motindami ya Nzambe, Nzambe apambola ye mpe apesa ye kimia, alobaki: "Moko te kati na bino andimi; Kino akosepele mpo na ndeko na ye na oyo esepelisaka ye moko." Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Kati na matomba ya hadith:

- 1- Mondimi asengeli kolinga makambo ya malamumu mpo na bandimi, Ndenge alingaka pona ye moko.
- Oyo ezali bondima ya kokoka.

Hadith ya mwambe:

Q8: Silisa hadith: "Na oyo molimo na ngai ezali na Loboko na ye!" ...", mpe kolobela mwa matomba na yango?

R- Na bokonzi ya Abu Saeed, Nzambe asepele na ye, na bokonzi ya Ntoma ya Nzambe, Nzambe apambola ye pe apesa ye kimia, alobi: "Na oyo molimo na ngai ezali na loboko na ye!" Ekokani na moko na misato ya Coran." (surat ikhlasi x3 = Caran mobimba) Elobami na Al-Bukhari.

Mwa matomba ya hadith:

- 1- Bolamu ya Surat Al-Ikhlasi.
- 2- Ekokani na moko na misato ya Coran.

Hadith ya libwa:

Q9: Silisa hadith « Nguya to makasi ezali te longola se na Nzambe... » pe lobela mwa matomba na yango?

R- Na bokonzi ya Abu Musa, Nzambe asepele na ye, Motindami ya Nzambe, Nzambe apambola ye pe apesa ye kimia, alobi: "Nguya na makasi ezali te bobele epai na Nzambe, ezali moko ya biloko ya motuya ya Paradis." koloba : (laahaula walaa quwwata illaa bi l-lâhu) Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Kati na matomba ya hadith:

- 1- Bolamu ya liloba oyo, pe ezali moko ya bomengo ya Paradis.
- 2- Mosali azali koboya baye bazali zinga zinga na ye mpe makasi na ye, mpe azali kotia motema na Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso se moko.

* Hadith Zomi:

Q10: Silisa hadith "Ya solo, embryon ezali na nzoto..." mpe lobela mwa matomba na yango?

R- Na bokonzi ya Al-Nu'man bin Bashir, Nzambe asepele na bango mibale, alobi: Nayokaki Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ya Nzambe ezala likolo na ye, alobi : "Ya solo, ezali na eteni ya mosuni kati na nzoto ete soki ezali malamumu, nzoto mobimba ezali malamumu, mpe soki ebebi, nzoto mobimba ebeba, mpe yango nde motema." Eyambamaki na Al-Bukhari na Muslim.

Mwa matomba ya hadith:

- 1- Bosembo ya motema esangisi boyengebene ya libanda mpe ya kati.
- 2- Kosala attention na bolamu ya motema po ezali bolamu ya mutu.

*Hadith Zomi na moko:

Q11: Silisa hadith : « oyo ekozala Maloba naye ya suka na mokili oyo.. : laailaha ilállahu... », pe loba mua ba avantages na yango ?

R- Na bokonzi ya Muadh bin Jabal, Nzambe asepele na ye, alobi: Ntoma ya Nzambe, Nzambe apambola ye pe apesa ye kimia, alobi: "Oyo maloba na ye ya nsuka ekozala: laailaha ilállahu, Nzambe mosusu azali te bobele Allah ; Akokota na paradisi." Eyambamaki na Abu Dawud

Mwa matomba ya hadith:

- 1- Bolamu ya laailaha ilállahu , mosali ako kota na Paradis na nzela na yango.
- 2- Mpe bolamu ya moto oyo maloba na ye ya suka ewutaki na mokili oyo ezali : Nzambe mosusu azali te kaka Allah.

*Hadith Zomi na Mibale:

Q12: Silisa hadith « Mondimi azali te oyo azali ko attaquer to alakeli mabe...» pe mwa matomba na yango?

R- Na bokonzi ya Abdullah bin Masoud, Nzambe asepele na ye, alobi: Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi: "Mondimi azali te moto oyo azali kofinga, to kolakela mabe, to azala moto ya mambe, to ya mbindo." Elobami na Al-Tirmidhi.

Kati na matomba ya hadith:

1- Kopekisa maloba nionso ya lokuta pe ya mabe

- Oyo ezali kopekesa ezaleli ya mabe pona mondimi na monoko na ye.

* Hadith zomi na misato:

Q13: Silisa hadith « Eteni ya bolamu ya Islam ya mutu ezali...» pe lobela mua matomba na yango?

R- Na bokonzi ya Abu Hurairah, Nzambe asepele na ye, alobi: Motindami ya Nzambe, Nzambe apambola ye mpe apesa ye kimia, alobi: "Eteni ya bolamu ya Islam ya moto ezali ete asundola oyo etali ye te." Eyambamaki na Al-Tirmidhi mpe bato mosusu.

Kati na matomba ya hadith:

1- Kotika musika makambo ya lingomba na makambo ya mokili oyo etali yete te.

2. Kotika oyo etali yete Elingi koloba Islam na ye ezali ya kokoka.

* Hadith Zomi na Minei:

Q14: Silisa hadith : « Oyo azali kotanga mokanda ya Buku ya Nzambe... » pe lobela mua ba avantages na yango ?

R- Na bokonzi ya Abdullah bin Masoud: Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi : "Oyo akotanga herufi Moko uta na Buku ya Nzambe akozala na lifuti malamumu mpo na yango, mpe lifuti malamumu ebakisami mbala zomi nalobi te: Alif Lam Meem ezali herufi, kasi Alif azali herufi moko, Laam azali Moko, mpe Meem ezali yaye herufi." Eyambamaki na Al-Tirmidhi.

Mwa matomba ya hadith:

1- Bolamu ya kotanga Coran.

2- Mpe na herufi nyonso oyo okotanga ekomemela yo Lifuti ya Malamumu.

*****

ETENI YA BOTOSI ISLAMIQUE

Kozala na botosi na nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso:

Q1- Ndenge nini bizaleli malamumu epai ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso ezali?

R- 1- Kokumisa Ye, Nkembo ezala na Ye, Oyo-Aleki-Likoló.

2- Kosambela ye moko, koboya kosangisa ye.

3- Tosa ye.

4- kotika lisumu mpona ye.

5- Kopesa matondo mpe kosanzola Ye, Mozwi-ya-Nguya-Nyonso, mpo na ngolu mpe mapamboli na ye oyo ekoki kotangama te.

6- Mpe motema molai na ba destins na ye.

Bizaleli na botosi epayi ya Ntoma naye, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye:

Q2: Ndenge nini moto asengeli komitambwisa na botosi Ntoma, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye?

R- 1- kolanda ye pe komekola ye.

2- Tosa ye.

3- kotika kozanga botosi epayi na ye.

4- Kondima makambo apesaka nsango.

5- Kozala na biddan te na kobakisa na Sunnah na ye te.

- 6- Kolinga ye koleka yo moko pe koleka bato banso.
- 7- Kokumisa ye, ko soutenir ye, pe ko soutenir Sunnah na ye.

Q3: Kozala na botosi epai ya baboti ezali ndenge nini?

- R- 1- Kotosa baboti na makambo Oyo eza lisumu te.
- 2- Mosala ya baboti.
- 3- Kosunga baboti.
- 4- Kokokisa bamposa ya baboti.
- 5- Kobondela Dua pona ba boti.
- 6- Zala na botosi na bango na maloba. Ezali na ndingisa te koloba : « Ufi » te, oyo ezali moke na kati ya maloba.
- 7- Koseka na elongi ya baboti pe kofina miso te kosilikela bango.
- 8- Natombolaka mongongo na ngai te likolo ya mongongo ya baboti na ngai, mpe nakataka bango maloba te, mpe nabengaka bango na nkombo te.
- 9- Na senga permission avant nakota na papa na maman tango bazali na chambre.
- 10- Kopesa baboti beze na maboko na mitu.

Botosi ya boyokani ya libota:

Q4: Ndenge nini nakoki kokolisa libota?

- R- 1- Kokende kotala bandeko, bakisa ndeko mobali, ndeko mwasi, Ndeko ya tata, na tata Mwasi, Noko, maman leki, mpe bandeko misusu.
- 2- Zala na bango motema malamau na maloba pe na misala pe sunga bango.
- 3- nayango ko bengana bango pe kotuna bango ba conditions na bango.

Etiquette ya bondeko na Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso:

Q5: Ndenge nini nakoki kozala elongo na bandeko na ngai mpe baninga?

- R- 1- Nalingaka pe nazalaka moninga na bato ya malamau.
- 2- Na éviter pe na tika baninga ya batu ya mabe.
- 3- Napesaka bandeko na ngai mbote na kopesa bango maboko.
- 4- Nakendeke kotala bango tango bazali na bokono mpe na salelaka bango Dua mpo na kobika na bango.
- 5- Mpe nayokaka nsolo ya koswa koswa.
- 6- Na ndima bobengi na ye soki abengisi ngai na nakende kotala ye.
- 7- Napesaka ye toli.
- 8- Kosunga ye tango basali ye mabe, pe kopekisa ye asala mabe.
- 10- Nalingaka pona ndeko na ngai musulman oyo nalingaka pona ngai moko.
- Nalisaka ye soki azali na posa ya lisungi na ngai.
- 12- Kosala ye mabe te, na maloba to na misala.
- 13- Bomba sekele na ye.
- 14- Nalingaka ye te, nazoka ye te, natiola ye te, na inna ye te, na songi songi naye te, na kokosa ye te.

BOTOSI YA VOISINAGE

Q6: botosi ya voisin ezali nini?

- R- 1- Nasalaka malamau na moninga na ngai na maloba pe na misala pe nasungaka ye soki aza na posa ya lisungi na ngai.
- 2- Kopesa ye longonya soki asepele na Eid, na libala, to eloko mosusu.
- 3- Na talaka ye soki aza malade pe na pesaye toli soki azoki.
- 4- Napesaka ye bilei nionso nasala na ndenge ekoki.
- 5- Nakosala ye mabe na maloba to na misala te.
- 6- Natungisaka ye na mongongo makasi te to na landela bomoyi naye te, pe nazalaka na motema molai na ye.

BATOSI YA KOYAMBA BAPAYA:

Q7: botosi ya koyamba ba paya ya basi na mibali ezali nini?

- R- 1- Na ndima na oyo abengisi ngai na koyamba ye.

- 2- Soki olingi okende kotala mutu, senga ndingisa pe bokutani.
- 3- Senga ndingisa yambo ya kokota.
- 4- Na kokoma sima na bokutani te.
- 5- Mpe kokanga bango miso na bato ya ndako te.
- 6- Nayambaka mopaya mpe nayambaka ye na ndenge ya malamumu koleka, na elongi ya esengo mpe na maloba ya malamumu koleka na boyayi malamumu.
- 7- Fandisa mopaya na esika ya malamumu.
- 8- Mpe kokumisa ye na boyambi bapaya, bakisa mpe bilei mpe amela halali.

Botosi ya maladi:

Q8: Lobela botosi ya bokono pe kotala ba malades?

- R- 1- Tango nayoki pasi; Natie loboko na ngai ya mobali na esika na yango, mpe nalobi: Bismillah 3x “Na nkombo ya Nzambe” mbala misato, mpe nalobi: A’ûdhu bi izzati-l-lâhi wa qudratihi min sharri mâ ajidu wa uhâdhiru (7). Nazali koluka ekimelo na nkembo mpe nguya ya Nzambe na mabe ya oyo nazali komona mpe nakeba” mbala nsambo.
- 2- Kosepela na oyo Nzambe a destiné pe kozala na motema molai.
  - 3- Nakendeke mbangu kotala ndeko na ngai oyo azali na maladi, kosambela mpo na ye, mpe kofanda na ye ntango molai te.
  - 4- Na kosalela ye ruqyah Nako zela atuna ngai te.
  - 5- Napesi ye toli azala na motema molai, asambela, pe amipetola ndenge akoki.
  - 6- Libondeli mpo na bato ya maladi: (As’alu l-lâha-l-’azîma, rabba-l-’arshi-l-’azîmi, an yashfiyaka.) “Nasengi Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso, Nkolo ya Kiti Monene, abikisa yo” mbala nsambo.

BOTOSI YA KOLUKA BOYEBI:

Q9: Lobela botosi ya koluka boyebi?

- R- 1- kobongisa nia ezala mpo na Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.
- 2- Nasalaka na boyebi oyo nayekoli.
  - 3- Natosaka molakisi, Mpe nazali kopesa limemya epayi naye na présence na ye mpe na absence na ye.
  - 4- nafandaka liboso na ye na botosi.
  - 5- Nayokaka ye malamumu mpe nakataka etangisi na ye te.
  - 6- nazala na botosi na kotuna motuna.
  - 7- Na bengaka ye na kombo na ye te.

BOTOSI YA LISANGA :

Q10: Botosi ya lisanga ezali nini ?

- R- 1- Kopesa mbote na bato ya lisanga.
- 2- Navanda esika likita ekosila, pe nasanganaka na mutu na esika naye yamuke te to nafandaka kati ya bato mibale te, ti ba pesa nga ndingisa na bango.
  - 3- Kosala esika mpo na basusu bavanda.
  - 4- Nakataka maloba ya lisanga te.
  - 5- Senga nzela pe loba Salam liboso otika lisanga.
  - 6- Tango likita ekosila, loba Dua ya kopanzana mpo na lisanga (Subhânaka l-lâhumma wa bi-hamdika. Ash-hadu an lâ ilâha illâ anta, astaghfiruka wa atûbu ilayka.) “Nkembo ezala na Yo, Ee Nzambe, mpe na masanzoli na Yo nazali kotatola ete nzambe mosusu azali longola se Yo nazali koluka bolimbisi na Yo mpe nayamboli epai na Yo”.

BOTOSI YA KOLALA :

Q11: Lobela botosi ya kolala ?

- R- 1- Nalalaka liboso.
- 2- Nalalaka na bopeto.
  - 3- Nalalaka na libumu nase te.
  - 4- Nalalaka na ngambo na ngai ya mobali, pe natie loboko na ngai ya mobali na se ya litama na ngai ya mobali.
  - 5- Naningisi mbeto na ngai.

6- Kotanga mabondeli mpo na pongi, uta na Ayat Al-Kursi, Surat Al-Ikhlâs, mpe Al-Mu'awwidhatayn mbala misato. Mpe naloba :(Bismika l-lâhumma amûtu wa ahyâ.) "Na nkombo na yo, Ee Nzambe, nakufi mpe nazali na bomoi".

7- Nalamukaka pona losambo ya Fajr.

8- Mpe naloba sima ya kolamuka :(Al-hamdu li-l-lâhi l-ladhî ahyânâ ba'da mâ amâtanâ wa ilayhi n-nushûr.) "Masanzoli ezali ya nzambe oyo asekwisaki biso nsima ya koboma biso, mpe lisekwa ezali na tokozonga epayi na ye"

BOTOSI YA KOLUKA :

Q12: Botosi ya kolia ezali nini ?

R-

1- Nazali na mokano na kolia mpe komela mpo na komipesa makasi na botosi epai ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

2- Kosukola maboko liboso ya kolia.

3- Nakoloba : Bismillah : « Na kombo ya Nzambe », pe nalia na loboko na ngai ya mobali pe na oyo ezali pembeni na ngai, pe naliaka na kati ya basaani te, to na liboso ya basusu te.

4- Soki nabosanaki kotanga nzambe, liboso nakoloba : Bismi l-lâhi fi awwalihi wa âkhirihî.« Na kombo ya Nzambe, na ebandeli pe na suka".

5- Nasepela na biloko ya kolia oyo ezali, pe na yokesa bilei Soni te, Soki nasepeli na yango nalia, pe soki nasepeli te, natika yango.

6- Na liaka mua ndambu ndambu na liboko, mpe na liaka n'a kotondisaka liboko mingi te.

7- Na fulaka na biloko ya kolia to ya komela te, na soki eza móto nazelaka yango tiii ekokoma malili.

8- Nasanganaka na basusu pona kolia na Libota to mopaya.

9- Na bandaka kolia liboso ya mutu mosusu oyo aleki ngai te.

10- Nalobaka : Bismillah tango na meli eloko, mpe na melaka tango na vandi, na kokabola mbala misatu.

11- Natondi Nzambe soki nasili kolia. Kokumisa ye.

Botosi ya kolata :

Q13: Lolenge ya kolata boni ?

R- 1- Nabandi kolata elamba na ngai na loboko na ngai ya mobali, sima natondi Nzambe mpo na yango. Kokumisa ye.

2- Nakoyeisa elamba molai na se ya makolo te. Pona mobali.

3- Bana mibali basengeli te kolata bilamba ya bana basi, mpe bana basi balata bilamba ya bana mibali te.

4- Komekola te kolandaka elamba ya bato oyo bandimaka te to ya basumuki.

5- Kotangaka kombo ya nzambe tango olingi kolongola bilamba.

6- Kolata sandale na droite liboso, pe kolongola sandale na gauche.

BOTOSI YA KOMATA NA MPUNDA: TO TRANSPORT

Q14: Lobela botosi ya komata na transport ?

R- 1- Nakoloba : Bismillâhi, Al hamduli-Ilâh".)13 Subhâna l-ladhî sakhkhara lanâ hâdhâ wa mâ kunnâ lahu muqrinîn, wa innâ ilâa rabbinâ la-munqalibûn. وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ.[Surat Az-Zukhruf: 13, 14].

14(wa innâ ilâ rabbinâ la-munqalibûn.[Surat Az-Zukhruf: 13, 14].

2- Soki okutani na musulman; pesaye salamu.

BOTOSI YA NZELA:

Q15: Lobela botosi ya nzela ?

R- 1- Nasengeli kozala na bokatikati mpe na komikitisa na kotambola na ngai, mpe kotambola na ngambo ya mobali na nzela.

2- Pesa salamu na oyo bokokutana na nzela.

3- Nakitisaka miso na ngai mpe nasalaka moto mabe te.

4- Kopesa mitindo na oyo ezali malamû mpe kopekisa oyo ezali mabe.

5- Kobimisa eloko mabe na nzela.

BOTOSI YA KOKOTA PE KOBIMA NA NDAKO :

Q16: Lobela lolenge ya kokota pe kobima na ndaku?

R- 1- Na bimi na makolo gauche naloba : "Bismi l-lâhi, tawakkaltu 'alâ l-lâhi, wa lâ hawla wa lâ quwwata illâ bi-l-lâhi, Allâhumma innî a'ûdhu bika an alwilla aw ulwalla, aw azilla aw uzalla, aw azlima, aw uzlama, aw ajhala, aw yujhala 'alayya".

2- Nakoti na ndako na lokolo na ngai ya mobali, nalobi : "Bismi l-lâhi walajnâ, wa bismi l-lâhi kharajnâ, wa 'alâ rabbînâ tawakkalnâ.

3- Na banda na siwak, sima na pesaka libota mbote.

BOTOSI YA KOKOTA NA KIKOSO :

Q17: Lobela lolenge ya komi soulager na kikoso ?

R- 1- Na kota na lokolo na ngai ya mwasi.

2- Naloba liboso ya kokota na kikoso : "Bismi l-lâhi. Allâhumma innî a'ûdhu bika mina-l-khubthi wa-l-khabâ'ith".

3- Na kotisa eloko moko te oyo elobeli Nzambe na kati.

4- Mizipaka tango ozali ko se soulager.

5- Nalobaka te na esika ya ko se soulager.

6- Nazala kotalaka Qiblah te, mpe nazala kobalukela yango te, na tango ya masuba to nzongo inene (kosala grand besoin).

7- Nasalelaka loboko na ngai ya mwasi mpo na kolongola bosoto, mpe nasalelaka loboko na ngai ya mobali te.

8- Nasalaka mposa na nzela ya batu te to na elili na bango te.

9- Nasukolaka maboko sima ya ko silisa mpo sa.

10- Na bimaka na likolo ya mwasi naloba : « Ghufraa-naka ».

Botosi ya mosquée.

Q18: Lobela ba botosi ya mosquée?

R- 1- Nakota na mosquée na makolo ya mobali naloba : "Bismillah, Allaahumma iftah lii abwaaba rahmatika".

2- Nafandaka te kino nakosambela rak'ah mibale.

3 - Nalekaka liboso ya basambeli te, to nalukaka biloko ebunga na mosquée te, to nasombaka pe nateka na mosquée te.

4- Nabimaka na mosquée na likolo ya mwasi nalobi : "ALLAHUMMA INNII AS-ALUKA MIN FADH-LIKA".

Ba botosi ya kopesa mbote :

Q19: Lobela ba botosi ya kopesa mbote Salam ?

R- 1- Tango nakutani na musulman, nabandi na mbote, na kolobaka : « ASALAM ALAIKUM WARAHMATULLAAHI WABARAKAATUH », na eloko mosusu te kaka mbote, pe nasalaka ba kolakisa eloko te na loboko na ngai yango moko.

2- Nasekaka na elongi ya oyo napesi ye mbote salam.

3- Nakangisa ye loboko na loboko na ngai ya mobali.

4- Soki mutu apesi ngai mbote, na pesaka ye mbote ya malam koleka oyo epasaki nga, to na ndima na mbote ya ndenge wana.

5- Na bandaka kopesa salam na kafiri te, pe soki apesi nga salam, na ndimela ye na ndenge apesaki.

6- leki apesaka salam na mukolo mpe oyo aza likolo ya mutuka akopesa salam na oyo azo tambola na makolo, na oyo ya makolo akopesa salam na oyo afandi nase, na bato oyo baza moke bapesa salam na ba oyo baleki bango na ebele.

Botosi ya kosenga ndingisa :

Q20: Lobela ba botosi ya kosenga ndingisa?

R- 1- Nasengaka ndingisa yambo ya kokota na esika.

2- Nasenga ndingisa mbala misato pe lisusu te, sima nakende.

3- Nabetaka ekuke na malembe, pe natelemaka na lolenge ya kotala porte te, kasi na telema mopanzi ya loboko ya mobali to ya mwasi.

4- Nakotaka na chambre ya tata, na maman, to ya mutu te, liboso na senga ndingisa, mingi liboso ya fajir tongo, na pongi ya sima ya midi, pe sima ya losambo ya pokwa.

5- Nakoki kokota bisika oyo bato bafandi te, lokola : lopitalo to magasin, kozanga kosenga ndingisa.

Botosi na mawa ya banyama :

Q21: Lobela ba botosi ya boboto na banyama ?

- R- 1- Naleisa mpe na melisaka nyama mai.
- 2- Mawa mpo na banyama, mpe kopesa bango mikumba te na oyo bakoki koyika mpiko te.
- 3- Nanyokolaka ba niama na lolenge moko te ya minyoko to ya mabe.

Ba botosi ya masano :

Q22: Lobela botosi mpo na masano? Na islam.

- R- 1- Natia mokano na masano ezala mpo na kotosa Nzambe mpe kosepelisa Ye.
- 2- Tosakanaka na tango ya losambo te.
- 3- Bana mibali basalaka masano na bana basi te.
- 4- Nalataka bilamba ya masano oyo ezali kozipa nzoto na ngai.
- 5- Naboyaka masano oyo epekisami, lokola oyo esangisi kobeta elongi mpe kobimisa biteni ya moto polele.

Botosi ya kosala maseki (blague) :

Q23: Lobela mwa botosi ya maseki ?

- R- 1- Bosembo tango ozali kosala maseki mpe kokosa te.
- 2- Kosala maseki na kotyola, koseka, kofinga to kobangisa te.
- 3- Kosala maseki mingi te.

Botosi ya koswa (kobeta chafia) :

Q24: Lobela botosi ya koswa (kobeta chafia)?

- R- 1- Tia loboko, bilamba, to mouchoir tango ozali ko koswa.
- 2- Kopesa Nzambe matondo sima ya koswa : « ALHAMDOU-LILLA AH ».
- 3- Mpe tika ndeko na ye to moninga na ye aloba na yo : « YAR-HAMUKA LLA AH ».
- Soki alobi na yo: aloba pe: "YAH-DIIKUMU-LLAAHU WA YUSLIHU BAALAKUM".

Botosi ya koseka :

Q25: botosi ya ko baye (bailler) ezali nini?

- R- 1- Koluka kopekisa ko bailler.
- 2- Kotombola mongongo te na koloba "ah" "ah".
- 3- Kotia loboko likolo ya monoko.

Botosi ya kotanga Coran Esantu :

Q26: Lobela ba lolenge ya kotanga Coran ?

- R- 1- Kotanga na bopeto sima ya kosala wudu.
- 2- Kofanda na botosi mpe na limemya.
- 3- Nalukaka ekimelo epayi ya Nzambe epayi ya satana na ebandeli ya kotanga.
- 4- Na Salaka kolandela na ntina ya botangi.

*****

Eteni ya bizaleli malamumu

Q1: Lobelá ntina ya bizaleli malamumu?

R: Alobi: Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye : "Bandimi oyo bazali kokoka na kondima ezali baoyo bazali na bizaleli malamumu" Elobami na Al-Tirmidhi na Ahmed.

Q2: Mpo na nini tokangamaka na bizaleli malamumu na Islam ?

- R- 1- Pamba te ezali ntina ya kolinga Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.
- 2- Mpe ntina ya kolinga bozalisi.
- 3- Ezali eloko ya kilo na balance.
- 4- Lifuti ebakizamaka na bizaleli malamumu.
- 5- Ezali elembo ya kokokisa kondima.

Q3: Tozuaka ba zaleli wapi?

R- To zwaka yango na Coran Esantu, Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi : (إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يُهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ) : {Ya sôlo kurani oyo, ezali kokamba na oyo ezali ya semba}. [Surat Al-Isra: 9].

Mpe uta na Sunnah ya Ntoma: Epayi wapi Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi :“Batindaki ngai na bizaleli malamumu ya kokoka”Elobami na Ahmed.

Q4: Lolenge ya bizaleli malamumu mpe elongi na yango ezali nini ?

R- Ihsan: Ezali ntango nyonso kokengela Nzambe, mpe kosala makambo ya malamumu na ya boboto na bikelamumu na Ye.

Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi :“Ya solo, Nzambe atia bolamumu likoló ya makambo nyonso”.Elobami na Muslim.

Lolenge ya kosala malamumu :

Al ihsan na kosambela Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso, na nzela ya bosembo na libondeli na Ye.

Kozala na boboto epai ya baboti, na maloba mpe na misala.

Boboto epai ya ba ndeko mpe bato ya pembeni.

Boboto epai ya voisin.

Boboto na biteke na ba babola.

Zalá na boboto epai ya baoyo bazali kosala yo mabe.

Boboto na elobeli.

Boboto na kati ya koswana.

Boboto epai ya banyama.

Q5: Nini ezali sima ya ihsan ?

R- sima ya ihsan ezali abuse.

* Kati na yango: ezali kotika bosembo na kati losambo ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

* Mpe kozanga botosi epai ya baboti.

* Kokata bondeko.

* Na voisinage ya mabe.

* Mpe kotika bolingo malamumu epai ya babola mpe babola (miskini) mpe maloba na misala mosusu ya mabe.

Q6: Lolenge na ba bilongi ya Bosembo eza Nini?

R -

1- Bosembo na kobatela mibeko ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

Lolenge na yango : bosembo na kosala misala ya losambo lokola losambo, zakat, kokila bilei carême, Hajj, mpe makambo mosusu oyo Nzambe apesi biso mitindo.

2- Bosembo na kobatela makoki ma bikelamumu :

Nani abatelaka lokumu ya bato.

Na mbongo na bango.

Na makila na bango.

Mpe basekele na bango, mpe nyonso oyo bato bapesaki yo.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi ntango alobelaki bizaleli ya bato oyo balongi ete (وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ) : {Mpe baye bazali kobatela mabombisi (amanati) oyo bapesi bango mpe bazali kotosa mpe kokokisa bilaka bia bango}.[Surat Al-Mu'minun: 8].

Q7: sima ya bosomba ezali nini ?

R- Trahison, oyo ezali kobebisa Mibeko ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso mpe makoki ya bato.

Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi :“Bilembo ya moto ya bokosi ezali misato” - mpe alobelaki moko na yango - “Mpe ntango batyelaka ye motema, a décevoir”.Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Q8: Ezaleli ya bosembo ezali nini?

R- Ezali Sango oyo ekokani na bosolo to eloko ndenge ezali.

Na ba elembo Na yango.

Bosembo na kosolola na bato.

Bosembo na elaka.

Bosembo na maloba mpe na misala nyonso.

Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi :“Bosembo ememaka na boyengebene, mpe boyengebene ememaka na Paladiso, mpe moto andimaka kino ezala bosolo”.Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Allah.” Oyo eleki nse kati na yango ezali kolongola mbeba na nzela. Nsoni ezali eteni ya kondima”.Elobami na Muslim.

Q14: Lobela elembo ya kokela mawa?

R- - Mawa mpe limemya mpo na mibange.

- Mawa mpo na bilenge mpe bana.

- Mawa epai ya babola, bazangi (masikini) mpe basengi.

- Koyokela banyama mawa na koleisa bango mpe kosala bango mabe te.

Kati na yango ezali na liloba ya Ntoma, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye :”Okomona bandimi na mawa, bolingo, mpe mawa na bango lokola nzoto Soki eteni moko emileli, nzoto mobimba eyanolaka na kozanga mpongi mpe na fievre”.Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi :”Baoyo bazali na mawa bakozwa mawa epai ya Nzambe oyo aleki motema mawa, Yokela bato ya mabele mawa, mpe Nzambe oyo azali na likoló akoyokela yo mawa”.Elobami na Abu Dawud na Al-Tirmidhi.

Q15: nini ezali elembo ya bolingo ?

R- Bolingo ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi ete (وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ) :”Mpe baoyo bandimaka bazali na bolingo makasi mpo na Nzambe”.[Surat Al-Baqarah: 165].

Bolingo ya Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye.

Ntoma S.a.w alobaki :Na Kombo ya Nzambe oyo molimo na ngai ezali na loboko na ye, moko te kati na bino akondima kino nakozala molingami na ye koleka tata na ye mpe mwana na ye”Elobami na Al-Bukhari.

Kolinga bandimi, mpe kolinga bolamu mpo na bango lokola olingaka yango mpo na yo moko.

Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi :”Moko te kati na bino andimi solo kino akolinga mpo na ndeko na ye oyo ye moko azali kolinga na mposa na ye”.Elobami na Al-Bukhari.

Q16: Limbola esengo?

R- Ezali koloba malamumu ya elongi, na esengo, koseka, boboto, mpe kolakisa esengo ntango kokutana na bato.

Ezali ndenge mosusu na kokanga miso na bilongi ya bato, oyo ezali kobengana bango.

Mpe bolamu ya likambo oyo eyaki na ba hadiths, na bokonzi ya Abu Dharr, Nzambe asepele na ye, oyo alobaki: Profeta, kimia mpe mapamboli ya Nzambe ezala likolo na ye, alobaki na ngai :”Kotyola likambo moko ya boboto te, ata soki ezali kokutana na ndeko na yo na elongi ya esengo”.Elobami na Muslim.

Ntoma ya Nzambe, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye, alobi :”Koseka na yo na elongi ya ndeko na yo ezali bolamu mpo na yo”.Elobami na Al-Tirmidhi.

Q17: Zuwa motema likunya ezali nini?

R- Ezali posa ya kolongola lipamboli na basusu to koyina lipamboli na basusu.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi ete: “Mpe uta na mabe ya moto oyo azali na zuwa ntango azali kolula” [Surat Al-Falaq: 5].

Na bokonzi ya Anas bin Malik, Nzambe asepele na ye, ete Motindami ya Nzambe, Nzambe apambola ye mpe apesa ye kimia, alobi :”Bóyinana te, bólulana te, bólukana te, bózala bandeko, basaleli ya Nzambe”.Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Q18: Kosakana ezali nini?

R- Ezali kofinga pe ko kitisa ndeko na yo musulman, pe yango ezali permis te.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobaki na kopekisa ete (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرُوا قَوْمٍ مِّنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءً مِّنْ نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْأَسْمُ الْقَسُوفُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَّمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ 11) {Ee bino baoyo bondimi, bato mosusu báseka bato mosusu te, nakoksnisa bamgo baleki baninga, mpe basi bamibona te kati na basi mosusu, kokanisa baleki ba ninga, Mpe bómibebisa lokumu te, mpe bóbenganaka te na nkombo ya liseki, Nsima ya kondima, mpe oyo atubeli te - bamgo wana nde basali mabe 11}.[Surat Al-Hujurat: 11].

Q19: Limbola komikitisa?

R- Ezali mpo na moto amitala te lokola aleki bato, yango wana asengeli te kotyola bato to koboya bosolo.

- Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi (وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا) {Mpe basali ya Nzambe Ar-Rahmān bazali baoyo batambolaka na mabele na komikitisa}.[Surat Al-Furqan: 63],Elingi koloba: komikitisa.

- Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi :“Na Moto oyo amikitisa liboso ya Nzambe, Kasi Nzambe atombolaka ye”.Elobami na Muslim.

- Mpe ye, kimia na mapamboli ya Nzambe ezala likolo na ye, alobi :“Nzambe apesi ngai wahyi, mpo na bomikitisa, ti moto moko te azala na lolendo likolo ya baninga, mpe moto moko te anyokola mosusu”.Elobami na Muslim.

Q20: Lolenge nini ya lolendo oyo epekisami?

R- 1- Lolendo na bosolo, oyo ezali koboya bosolo mpe kondima yango te.

2- Lolendo epai ya bato, oyo ezali kotyola mpe kotyola bango.

Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi :“Moto nyonso oyo azali na atome) poussière) ya lolendo na motema na ye akokota na Paladiso te”.Moto moko alobaki : Moto alingaka bilamba na ye ezala kitoko, mpe sapato na ye ezala kitoko. Profeti alobaki naye boye :“Nzambe azali kitoko mpe alingaka kitoko, lolendo : eza ko boya bosolo, mpe kotyola bato.”Elobami na Muslim.

- Koboya bosolo : kozongisa yango

Kotyola bato: ko Mona Bango pamba

- Bilamba kitoko na sapato kitoko ezali lolendo te.

Q21: Lobela lolenge mosusu ya kokosa oyo epekisami?

R- kokosa na kosomba pe koteka, oyo ezali kobomba mbeba moko na produit.

- Kokosa na koyiba na koyekola na kelasi, lokola bayekoli koyiba na ba examens.

Kokosa na maloba lokola litatoli ya lokuta mpe lokuta.

- Kokokisa te oyo olobi pe oyo ondimi na bato.

Na epekiseli ya bokosi, Ntoma ya Nzambe, kimia mpe mapamboli ya Nzambe ezala likolo na ye, alekaki na esika ya kolia, akotisaki loboko na ye na kati, mpe misapi na ye ekotaki na mai Alobi: “Oyo ezali nini, O moteki bilei oyo ezali Nini?” Alobi: Likolo ebetaki yango moi, O Motindami ya Nzambe. Kasi Alobaki boye :“Otyaki yango likoló ya bilei te mpo bato bámona yango? Oyo akosi azali moto na ngai te”.Elobami na musulim.

Sabra: Ezali liboke ya bilei.

Q22: Koloba nsima ya moto ezali nini?

R- Ezali kotanga ndeko na yo musulman likambo oyo alingaka te na tango azali te.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi :{ وَأَلَّا يَغْتَبَ بَعضُكُمْ بَعضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْنَاهُ وَإِقْوَالُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ: } (Mpe moko na bino akolinga kolya mosuni ya ndeko na ye oyo akufá, kasi bozali kolinga ye te mpe bobangaka Nzambe? Ya solo, Nzambe alimbisaka mpe azali na mawa 12).[Surat Al-Hujurat: 12].

Q23: Limbola songisongi?

Komema Sango kati ya batu pona songisongi kopanza bango.

- Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi :“Moto nyonso ya songisongi akokota na Paladiso te”.Elobami na Muslim.

Q24: bolembu ezali nini?

R- Ezali kolemba na kosala malamun pe nyonso oyo mutu asengeli kosala.

Yango esangisi: kotia bolembu te, na kosala misala ya wajibu.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi ete :{Bato ya bilongi mibale bazali koluka kokosa Allah, kasi (Allah) azali kobalola kokosa na bango. Mpe soki batelemi mpona kosambela, bakotelema na bolembu, bazali koluka bato bamona bango, mpe bazalaka koluka kokanisa Allah mingi te 142}.[Surat An-Nisa: 142].

Mondimi asengeli kotika botau, bolembu, mpe kofanda, mpe kosala makasi mpo na kosala, kotambola, kozala na molende, mpe kosala makasi na bomoi oyo na lolenge oyo ekosepelisa Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

Q25: Lobela mitindo ya nkanda?

R- 1- Nkanda ya kokumisama: yango ezala mpo na Nzambe soki ba kafiri, to ba nafiki, to bamisusu na tangu balingi ba bongisa yo na bosantu na ye Nzambe nkembo ezala naye.

2- Nkanda ya kopamela (mabe): Ezali nkanda nde esalaka ete moto asala mpe aloba oyo asengeli kosala te.

Lobiko ya nkanda ya mabe:

Kosala ablution.

Kofanda soki atelemi, mpe kolala soki afandi.

Mpo na kokangama na etinda ya Profeta, kimia mpe mapamboli ya Nzambe ezala likolo na ye, na likambo oyo alobaka: “Kosilika te”

Komipekisa na kozala na makanisi ya mbalakaka ntango azali na nkanda.

Koluka ekimelo epai ya Nzambe epai mpo na Satana oyo alakelama mabe.

Kifanda kimia.

Q26: kolandela ezali nini?

R- Ezali kobimisa pe koluka ba makambu oyo ebatami ya batu pe oyo babombaka.

Kati na mitindo na yango oyo epekisami :

- Kotala biteni ya bato na bandako.

- Koyoka masolo ya bato ba oyo oyebi bango te.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi :{مَظْهَرًا لِمَا تَجَسَّسُوا}... (Mpe kosala taja sasu te, (kolandela makambu ya bato te)...)[Surat Al-Hujurat: 12].

Q27: al isrâfi ezali nini? Na bukh'lu ezali nini? Na karamu ezali nini?

R- al isrâfi : ezali kobimisa mbongo na ndenge ya kobuka mibeko.

Contraire na yango : ezali bukh'lu : oyo ezali kokanga ba droits ya mutu.

Oyo ezali malamumu ezali katikati kati na yango mibale, mpe ete musulman azala na motema malamumu.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi :{وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَعُوا لَمْ يُشْرَفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا} (Mpe baye bazali kokaba to kobimisa mpe bazali kolekisa ndelo te mpe batiki kokaba te, kasi bazali na kati kati 67).[Surat Al-Furqan 67].

Q28: Jubnu ezali nini? Shaja'a ezali nini?

R- Al jubnu: ezali Kobanga banga: Kobanga oyo moto asengeli kobanga te.

Na ndakisa kobanga koloba solo mpe Kowangana oyo ezali mabe.

Shujâ'a Mpiko: Ezali mpiko ya kotelema mpo na bosolo, mpe yango ezali lokola kozwa esika ya liboso na bisika ya jihad mpo na kobatela Islam mpe Ba Musulmans.

Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, azalaki koloba na libondeli na ye :“E Nzambe, nazali koluka ekimelo epai na Yo na kobanga banga. Al jubnu...”

Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi :“Mondimi ya makasi aleki mondimi ya botau, mpe bolamu ezali na makambo nyonso”.Elobami na Muslim.

Q29: Lobela mwa maloba oyo epekisami ya monoko?

R- - Lokola ko lakela mpe kofinga.

- Mpe lokola moto oyo azali koloba « nyama » to maloba ya ndenge wana.

- To kolobela nzoto privées na maloba ya bosoto pe na makambo ya nsoni.

- Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, apekisaki nionso wana, alobiki :“Mondimi azali te moto oyo azali kotobola mbeli, to alakela mabe , mpe azali moto ya mbindo te, mpe na maloba ya nsoni te”.Elobami na Al-Tirmidhi mpe Ibn Hibban.

Q30: Lobela bantina oyo esalisaka musulman azala na bizaleli malamumu?

R- 1-Ezali Kosambela ete Nzambe apambola yo na bizaleli malamumu mpe asunga yo na yango.

2- Kotala Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso, pe ete ayebi yo, ayokaka yo, pe amonaka yo.

3- Kobosana te mbano ya bizaleli malamumu mpe ete ezali ntina ya kokota na Paradis.

4- Kobosana te ba lolenge ya bizaleli mabe pe ezali Ndenge ya kokota na Lifelo.

5- Bizaleli malamumu ememaka bolingo mpo na Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso mpe bolingo mpo na bozalisi na ye, mpe bizaleli mabe ememaka koyina Nzambe mpe koyina bikelamu na ye.

6- Kotanga sira ya ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, pe landa ndakisa na ye.

7- Kozala na moninga ya batu malamumu pe ko zala musika na batu mabe.

*****

ETENI YA MABONDELI MPE YA ADH-KAAR

Q1: Bolamu ya zikri ezali nini?

R- Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi :“Ndakisa ya moto oyo azali kokanisa(kosala zikri) Nkolo na ye mpe oyo azali kokanisa Nkolo na ye te ezali ndakisa lokola bomoi na mokufi.”Eyambamaki na Al-Bukhari.

- Yango ezali mpo ete motuya ya bomoi ya moto etali bokundoli (kosala zikri) ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso.

Q2: Lobela mwa matomba ya zikri ?

C- 1- Esepelisaka Nzambe oyo aleki ngolu.

2- ekimisaka Satana.

3- Ebatelaka musulman na mabe.

4- Akozwa mbano lifuti pe bolamu.

Q3: zikri oyo eleki malamuru ezali nini?

R- "LAA ILAAHA ILLA LLAH" Eyambamaki na Al-Tirmidhi na Ibn Majah.

Q4: Olobaka nini tango yakolamuka?

R- "ALHAMDULILLAHI LLADHII AHYAANA BAADA MAA AMAATANA WA ILAĪHI NNUSHUUR". Eyambamaki na Al-Bukhari na Muslim.

Q5: Okoloba nini soki olati elamba na yo?

R- ALHAMDULILLAHI LLADHII KASAANII HAADHA THAWBA WA RAZAKANIIHI MIN GHAĪRI HAWLIN MINNII WALAA QUWWA. Eyambami na Abu Dawud, Al-Tirmidhi mpe basusu.

Q6: Okoloba nini soki olongoli elamba?

R- "BISMILLAH" Eyambamaki na Al-Tirmidhi.

Q7: Libondeli nini mpo na kolata bilamba ya sika?

R- ALLAHUMMA LAKAL HAMDU AN-TA KASAWTANIIHI, AS-ALUKA KHAĪRAHU WA KHAĪRA MA SWANA'A3 LAHU, WA A'UDHUBIKA MIN SHARRIHI WA SHARRI SWANA'A3 LAHU". Eyambamaki na Abu Dawud na Al-Tirmidhi.

Q8: Libondeli nini mpo na moto oyo alati elamba ya sika?

R- Soki omoni elamba ya sika likolo ya mutu mususu, osalela ye dua yango pe olobi : "TUBLII WA YUKHLAFU LLAHU TAALA" Eyambamaki na Abu Dawood.

Q9: Lobela libondeli ya kokota na toilette, oyo ezali esika ya komi soulager?

" ALLAHUMMA INNII A'UDHUBIKA MINAL KHUBUTHI WAL KHABAA-ĪTHI". Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Q10: Libondeli nini mpo na kobima na toilet?

"Ghufraa-naka" Eyambamaki na Abu Dawud na Al-Tirmidhi.

Q11: Olobaka nini liboso ya kosala ablution?

R- "BISMILLAH" Eyambamaki na Abu Dawud mpe bato mosusu.

Q12: Zikri nini elobamaka sima ya kosilisa ablution?

R- "ASH-HADU AN LAA ILAAHA ILLA LLAH WAHDAHU LAA SHARIKA LAHU, WA ASH-HADU ANNA MUHAMMADAN ABDUHU WA RASUULUH" Eyambamaki na Muslim.

Q13: Zikri nini elobamaka tango obimi na ndako?

"BISMILLAH, TAWAKKALTU A'LA LLAH WALAA HAWLA WALAA QUWWATA ILLA BILLAH". Eyambamaki na Abu Dawud na Al-Tirmidhi.

Q14: Zikri nini elobamaka tango ozali kokota na ndako?

R- "BISMILLAAHI WALAJNAA, WA BISMILLAAHI KHARAJNAA, WA A'LA RABBINA TAWAKKALNAA", Na nsima, apesa libota na ye mbote." Eyambamaki na Abu Dawood

Q15: Libondeli nini mpo na kokota na mosquée?

R- "ALLAHUMMA-IFTAH-LII ABWAABA RAHMATIKA", Eyambamaki na Muslim.

Q16: Lobela libondeli mpo na kobima na mosquée?

R- "ALLAHUMMA INNII AS-ALUKA MIN FADH-LIKA", Eyambamaki na Musilim.

Q17: Olobaka nini tango oyokaka libiangi azana ya losambo?

R- Nalobi ndenge moko na oyo muezzin alobi, longola se na: "HAYYA A'LA SSWALAAT" mpe "HAYYA A'LAL FALAAH," yango wana nalobi: "LAA HAULA WALAA QUWWATA ILLA BILLAH."Eyambamaki na Al-Bukhari na Muslim.

Q18: Olobi nini sima ya libiangi azâna ya losambo?

R- Osambela pona Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye.Eyambamaki na Muslim.

Okoloba : "ALLAHUMMA RABBA HAADHIHI -DDA'WATI TAAMMA, WA SSWALAATUL QAAÏMA, AATI MUHAMMADAN, AL WASIILATA WAL FADHWILA, WAB-A'TH-HU, MAQAAMAN MAHMUUDAN, ALLADHII WA-A'DTAHU".Eyambamaki na Al Bukhari.

Eza malamumu kobondela kati na libiangi ya losambo mpe iqamah, lokola Dua na ngonga wana eyambamaka ezongaka te.

Q19: Olobaka nini na tongo pe na pokwa zikri nini?

R- 1- Tanga Ayat Al-Kursi: (إِلَّا) اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ 255) {"ALLAHU LAA ILAAHA ILLAH HUWAL HAYYUL QAYYUUM, LAA TAAKHU-DHUHU SINATUN WALAA NAUM, LAHUU MA FISSAMAAWATI WAMA FIL ARDH MAN DHALLADHII YASH-FA'U IN-DAHUU ILLA BI IDHNIH YAA'LAMU MA BAINA A'DIHIIM WA MA KHALFAHUM WA SI'A KURSIYYUHU SSAMAAWATI WAL ARDH WALAA YA UUDUHU HIFDHUHUMA WA HUWAL A'LIYYUL ADHWIIM"}.[Surat Al-Baqarah: 255].

2- Mpe tanga: BISMILLAAHI RAHMAANI RAHIIM.)1 QUL HUWA-LLAAHU AHAD 12 اللَّهُ الصَّمَدُ 12 وَاللَّهُ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ 34 (WALAM YAKU-LLAHUU KUFUWAN AHAD 4Mbala misato.

BISMILLAAHI RAHMAANI RAHIIM.)1 QUL A'UDHU BI RABBIL FALAQ 12 مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ 12 وَمِنْ شَرِّ 3 (MIN SHARRI MAA KHALAQ 23 وَإِذَا وَقَبَّ 23 WA MIN SHARRI GHAASIQIN IDHAA WAQAB 3 وَمِنْ شَرِّ 4 (WA MIN SHARRI HAASIDIN IDHAA HASAD 5).Mbala misato.

BISMILLAAHI RAHMAANI RAHIIM.)1 QUL A'UDHU BI RABBI NNAAS 12 مَلِكِ النَّاسِ 12 الَّذِي 4 (MINAL DJINNATI 5 وَالْحَنَّاسِ 34 ILLAAHI NNAAS 23 وَالنَّاسِ 5 فِي صُدُورِ النَّاسِ 5 WA NNAAS 6).Mbala misato.

3- "ALLAHUMMA AN-TA RABBII LAA ILAAHA ILLA AN-TA KHALAQTANII WA ANAA A'BDUKA WA ANAA A'LA A'HDIIKA WA WAA'DIIKA MASTA TWAATU, A'UDHU BIKA MIN SHARRIL MA SWANA'ATU ABUU-ULAKA BINII'MTIKA A'LAYYA, WA ABUU-ULAKA BIDHAMBII, FAGH-FIR LII FA INNAHU LAA YAGH-FIRU DHUNUUBA ILLAA AN-TA ".Elobami na Al-Bukhari.

Q20: nini okoloba tango olingi kolala?

R- "BISMIKA LLAHUMMA AMUUTU WA AHYAA".Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Q21: Nini okoloba liboso ya kolia bilei?

R- "BISMILLAH".

Soki obosani na ebandeli, loba yango nakatikati:

"BISMILLAHI FI AWWALIHI WA AAKHIRIHI".Elobami na Abu Dawud na Al-Tirmidhi.

Q22: Nini biloba soki osilisi koliya?

"AL HAMDULILLAHI LLAADHI AT-A'MANII HAADHA, WA RAZAKANIIHI MIN GHAÏRI HAWLIN MINNII WALAA QUWWATA".Elobami na Abu Dawud, Ibn Majah mpe basusu.

Q23: Libondeli ya mopaya ezali nini mpo na moyambi ya bilei?

"ALLAHUMMA BAARIK LAHUM FIIMAA RAZAQTAHUM WA GH-FIR LAHUM WARHAMHUM".Elobami na Muslim.

Q24: Moto alobaka nini tango azali koswa? (ko beta TChafia).

"ALHAMDULILLAHI".

Mpe ndeko na ye to moninga na ye aloba na ye: "YAR-HAMUKA LLAH".

Soki alobi na ye: mpe aloba naye: "YAHDIKUMULLAHU WA YASLIHU BAALAKUM".Elobami na Al-Bukhari.

Q25: Okoloba nini tango otelemi mpo na kosilisi bokutani, "dua ya kosilisa bokutani eza nini"? Loba:

R- "SUBHAANAKA-LLAAHUMMA WA BIHAMDIKA WA ASH-HADU ANLAA ILAAHA ILLA AN-TA, ASTAGHFIRUKA WA ATUUUBU ILAIKA".Elobami na Abu Dawud, na Tirmidhi mpe na basusu.

Q26: Libondeli ya komata na mpunda ezali nini? (Transport)

R- BISMILLAH, WAL HAMDU LILLAH, {SUBHAANA-LLADHII SAKHARA LANAA HAADHA WA MAA KUNNA LAHU MUQRINIINA 13 WA INNA ILAA RABBINA LAMUNQALABUUNA 14} "ALHAMDULILLAH, ALHAMDULILLAH, ALHAMDULILLAH, ALLAAHU AKBAR, ALLAAHU AKBAR, SUBHAANAKA ALLAHUMMA INNII DHWALAMTU NAFSII FAGH-FIR LII ; FA INNAHU LAA YAGH-FIRU DHUNUUBA ILLAA AN-TA".Elobami na Abu Dawud na Al-Tirmidhi.

Q27: Lobela libondeli mpo na mobembo?

R- "ALLAHU AKBAR, ALLAHU AKBAR, ALLAHU AKBAR, {SUBHAANA LLADHII SAKHARA LANAA HAADHA WA MAA KUNNA LAHU MUQRINIINA 13 WA INNA ILAA RABBINA LAMUNQALIBUUNA 14}, ALLAHUMMA INNA NAS-ALUKA FII SAFARINA HAADHA AL BIRRA WA TTAQWAA WA MINAL A'MALI MAA TARLWAA, ALLAHUMMA HAWWIN A'LAINA SAFARANAA HAADHA WAT-WI A'NNAA BA'ADAHU, ALLAHUMMA AN-TA SWAAHIBU FI-SSAFARI, WAL KHALIIFATU FIL AHLI, ALLAHUMMA INNII A'UDHUBIKA MIN WA'ATHAA-I SSAFAR WA KA-AABATIL MANDWAR WA SU-IL MUNQALIB, FIL MALI WAL AHLI".

Tango azongi, alobaki bango, pe abakisaki:

"AAYABUUNA, TAA-IBUUNA, A'ABIDUUNA, LIRABBINAA HAAMIDUUNA".Elobami na Muslim.

Q28: Libondeli ya mobembo mpo na mofandi ezali nini?

R- "ASTAWDI'UKUM LLAH, ALLADHII LAA TALWII'U WA DAA-IA'HU".Elobami na Ahmed na Ibn Majah.

Q29: Libondeli ya mofandi mpo na mobembo ezali nini?

R- "ASTAWDI'U LLAHU DIINAKA, WA AMAANATAKA WA KHAWAATIMA AMALIKA".Elobami na Ahmed na Al-Tirmidhi.

Q30: Libondeli nini mpo na kokota na zando?

R- "LAA ILAAHA ILLA LLAH WAH-DAHU LAA SHARIKALAHU, LAHUL MULKU WA LAHUL HAMDU, YUHYII WA YUMIITU, WA HUWAL HAYYU LAA YAMUUTU, BIYADIHIL KHAIRU, WA HUWA A'LA KULLI SHA'I-IN QADIIR".Elobami na Al-Tirmidhi na Ibn Majah.

Q31: Lobela libondeli tango ozali na nkanda?

R- "A'UDHU BILLAAHI MINA SHAITWAANI RRADJIIM".Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Q32: Olobaka nini na mutu oyo asali yo bolamu ?

R- "DJAZAAKA LLAHU KHAIRAN".Elobami na Al-Tirmidhi.

Q33: Libondeli ezali nini soki omati eloko?

R- "BISMILLAH".Elobami na Abu Dawud.

Q34: Olobi nini soki likambo oyo esepelisi yo esalemi?

R- "ALHAMDU LILLAAHI-LLADHII BINI'IMATIHI TATIMMU SSWAALIHAATI".Elobami na Al-Hakim mpe na bato mosusu.

Q35: Olobi nini soki likambo oyo oyinaka esalemi?

R- "ALHAMDU LILLAAHI A'LAA KULLI HAALIN".Sahih Al-Jami'.

Q36: Lolenge ya kopesa mbote mpe kozongisa mbote ezali nini?

R- Musulman alobi: "ASALAM ALAIKUM WARAHMATULLAH WABARAKATUH".

Ndeko na ye ayanoli ye: "WA A'LAIKUM SALAAM WARAHMATULLAH WA BARAKAATUH".Na Al-Tirmidhi, Abu Dawud na basusu.

Q37: Libondeli ezali nini ntango mbula ebetaka?

R- "ALLAHUMMA SWAĪBAN NAAFI'AN".Elobami na Al Bukhari.

Q38: Libondeli nini sima ya mbula kobeta?

R- "MUTWIRNAA BIFADH-LI LLAHI WA RAHMATIHI".Al-Bukhari na Muslim.

Q39: Lobela libondeli mpo na mopepe?

R- "ALLAHUMMA INNII AS-ALUKA KHAĪRAHA WA A'UDHUBIKA MIN SHARRIHA".Abu Dawud na Ibn Majah.

Q40: Lobela libondeli ya koyoka nkake?

R- "SUBHAANA-LLADHII YUSABBIHU RRA'ADU BIHAMDIHI WAL MALAAĪKATU MIN KHIIFATIHI".Muwatta Malik.

Q41: Libondeli ezali nini soki omoni moto oyo azali na mpasi?

R- "ALHAMDULILLAHI LLADHII A'FAANII MIMMAB-TALAAKA BIHI, WA FADHWALANII A'LAA KATHIIRAN MIMMAN KHALAQA TAFDWILAN".Elobami na Al-Tirmidhi.

42: Libondeli mpo na moto oyo azali kobanga ete likambo moko ekoma pona misu naye?

R- Na hadith: «Soki moko na bino amoni likambo oyo asepeleli na ndeko na ye, to na ye moko, to na bomengo na ye, [asambela mapamboli mpo na ye], mpo liso mabe ezali na ntina".Elobami na Ahmad, Ibn Majah mpe basusu.

Q43: Ndenge nini osambelaka pona Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye?

R- "ALLAHUMMA SWALLII A'LAA MUHAMMAD WA A'LA ALI MUHAMMAD, KAMAA SWALLAĪTA A'LA IBRAAHIIM WA A'LA ALI IBRAAHIIM INNAKA HAMIIDUN MADJIIDUN, ALLAHUMMA BAARIK A'LA MUHAMMAD WA A'LA ALI MUHAMMAD KAMAA BAARAKTA A'LA IBRAAHIIM WA A'LA ALI IBRAAHIIM INNAKA HAMIIDUN MADJIIDUN".Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

*****

ETENI YA MAKAMBO NDenGE NA NDenGE

Q1: Mabongisi mitano oyo esengeli kozala nini?

R-
Al waajib.
Al mustahabbu.
Al muharram.
Al makruuh.
Al mubaah.

Q2: Limbola makonzi mitano oyo?

R -
Al waajib : Lokola mabondeli mitano ya mokolo na mokolo, kokila bilei carême ya Ramadan, mpe kosalela baboti bolamu.
Moto oyo asali yango azwaka mbano bolamu mpe oyo atiki yango azwaka etumbu lisumu.
2- Mustahab : lokola ba Sunnah ya liboso to nsima na ba losambo ya obligatoires, kosambela losambo ya butu, kopesa bilei, na salamu. Ebengami Sunnah na Manduubu.
- Mustahab Oyo esengami ezali ete oyo akosala yango akozwa mbano bolamu mpe oyo akosundola yango akozwa etumbu lisumu te.
Liyebisi ya ntina:
Tango musulman ayoki que likambo oyo ezali Sunnah to recommandé, asengeli kosala yango mbangu pe kolanda ndakisa ya Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye.
3- Al muharram (Makambo oyo epekisami) : lokola komela masanga, kozanga botosi ya baboti, mpe kokata boyokani ya libota
- Moto oyo atiki oyo epekisami akozwa mbano bolamu mpe oyo asali yango azwaka etumbu.

4- Al makruuh (Oyo esepelisaka te) : lokola kozua na kopesa na loboko ya mwasi, lokola mpe elamba molai na tango ya losambo.

- Moto oyo atiki yango azwaka mbano lifuti, kasi oyo asali yango azwaka etumbu te.

5- Al mubaah : lokola kolia pomme na komela ti, mpe babengaka yango : epesameli nzela pe halal.

- Moto oyo asundolaka yango azwaka mbano lifuti te, mpe moto oyo asalaka yango azwaka etumbu te.

Q3: Mokano nini ezali na ntina ya botekisi mpe misala?

R- asulu ya mombongo na ba misala muâmalati nyonso ezali Yako ndimama, longola kaka mwa ndambu na ba mosusu ya oyo Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso apekisaka.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi : (وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا) {Mpe Nzambe asalaki mombongo oyo eyokani na mibeko mpe apekisaki lipaso" Ribba}. [Surat Al-Baqarah: 275].

Q4: Lobela lolenge mosusu ya ba misala (commerces) mpe koteka oyo epekisami?

R-

1- kokosa, nayango: kobomba mbeba moko na eloko ezo teka.

Na bokonzi ya Abu Hurairah, Nzambe asepelela na ye, yasolo Ntoma ya Nzambe, Nzambe apambola ye mpe apesa ye kimia, : " alekaki na liboke ya bilei, yango wana akotisaki loboko na ye na kati, mpe misapi na ye ekómaki na mai. Alobaki boye: "Oyo Nini yo nkolo bilei?" Alobi: Likolo nde ebetelaki yango, O Motindami ya Nzambe. Alobi: "Otyaki yango likoló ya bilei te mpo bato bámona yango? Oyo akosi azali moto na ngai te". Elobami na Muslim.

2- Ribaa: na yango: lokola ngai nazua mille epayi ya mutu nyongo, mpe nazongisela ye yango na deux mille.

Komati yango Nde Ribba epekisami haramun.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi : (وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا) {Mpe Nzambe asalaki mombongo oyo eyokani na mibeko mpe apekisaki lipaso" Ribba}. [Surat Al-Baqarah: 275].

3- Bokosi na bozangi boyebi: Lokola nazali kotekela bino miliki ya mabele ya mpate, to mbisi na mai mpe nakangaki yango naino te.

Na hadith: (Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, apekisaki koteka bokosi). Elobami na Muslim.

Q5: Lobela mwa mapamboli ya Nzambe likolo na yo?

R- 1 - Lipamboli ya Islam, pe ete ozali na kati ya bato ya kozanga kondima te.

2- Lipamboli ya Sunnah, pe ete ozali na kati ya bato ya bidah te.

3- Lipamboli ya bokolongono mpe bolamu, lokola koyoka, komona, kotambola, na misusu ya ngulu.

4- Lipamboli ya bilei, na yakomela mpe bilamba.

Mpe mapamboli na Ye likolo na biso ezali mingi mpe etangami te.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi : (وَإِنْ تَعَدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ) 18 {Mpe soki botangi mapamboli ya Nzambe, bokomeka yango (nyonso) te, Ya solo, Allah azali molimbi, na mawa mingi (18)}. [Surat An-Nahl: 18].

Q6: Nini ezali wajibu na oyo etali mapamboli? Ndenge nini okozongisa matondi?

R- Nini ezali wajibu : kopesa matondi mpo na yango, na kosanzolaka Nzambe mpe kosanzola ye na monoko mpe ete ye moko abongi na yango, mpe kosalela mapamboli oyo na ndenge oyo esepelisaka Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso, kasi na kozanga botosi na ye te.

Q7: Ba fêtes ya ba musulmans ezali nini?

C- Eid al-Fitr (fête ya suka ya Ramadan) na Eid al-Adha (fête Tabaski).

- Lokola na hadith ya Anas, alobi: Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ya Nzambe ezala likolo na ye, ayaki na Medina pe bazalaki na mikolo mibale ya kosakana na kati, alobi : « Mikolo mibale oyo ezali nini » : « Tozalaki kosakana na tango na bango yambo ya Islam, yango wana Ntoma ya Nzambe, tika ete Nzambe apambola ye pe apesa ye kimia, alobaki: "Ya solo, Nzambe apesi bino na echange ya bango malamuru koleka bango: Mokolo ya Tabaski mpe Mokolo ya Fitr". Elobami na Abu Dawud.

Ba fêtes mosusu nyonso ezali ba biddah.

Q8: Sanza nini ezali malamuru koleka ba sanza nyonso?

R- Sanza ya Ramadan.

Q9: Mikolo nini eleki malamumu?

C- Na mokolo ya mitano (vendredi).

Q10: Mokolo nini eleki malamumu na mbula?

C- Mokolo ya Arafat.

Q11: Butu nini eleki malamumu na mbula?

R- Laylat al-Qadr.

Q12: Nasala nini soki namoni mwasi ya poto?

R- Ezali obligatoire ko kitisa miso na yo, Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobaki: (قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يُغْضُوا مِنْ) (أَبْصَارِهِمْ) {Yebisa bandimi bakitisa miso na bango}. [Surat An-Nur: 30].

Q13: Banguna ya moto bazali banani?

- Molimo oyo etindi mabe : Oyo ezali mpo na moto alanda oyo ye moko mpe bamposa na ye elakisaka ye na kozanga botosi Nzambe, Apambolami mpe Oyo-Aleki-Nguya-Nyonso alobi (إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ) (Ya solo, molimo ezali elembo ya mabe, longola se oyo Nkolo na yo ayokelaka yo mawa). [Surat Yusuf: 53].

2- Satan : Azali ennemi ya muana Adam, pe posa naye ezali ya kobungisa moto nzela, nakopesaye wasi wasi ya mabe, na kosala kokotisa ye na Lifelo. Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobaki ete: (وَلَا تَتَّبِعُوا) (مِطْرًا) (خطوب الشيطان إنه لكم عدو مبين) {Mpe kolanda matambe ya Satana te, ya solo, Ye azali monguna na yo ya polele}. [Surat Al-Baqarah: 168].

3- Bato mabe : baye balendisaka mabe mpe bapekisaka bolamu. Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobaki ete: (الْأَخْلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ) {Baninga na Mokolo wana bakozala banguna moko na mosusu, longola se bayengebene (bandimi)}. [Surat Al-Zukhruf: 67].

Q14: Kotubela ezali nini?

C- Boyamboli kotubela: Ezali kozanga nakotika masumu pona Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso mpe kotosa Ye. Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobaki ete: (وَإِنِّي لَنَفَّارٌ لَّمَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى) {Mpe ya solo, nazali Molimbisi ya moto nyonso oyo ayamboli atubeli mpe andimi na asali misala ya Malamumu mpe nsima akambami}. [Surat Taha: 82].

Q15: Ba shurutu nini pona kotubela ya Solo?

R-1 - Kotika lisumu.

- Koyoka mawa na likambo ya lisusu oyo esalemaki.

3- kobunda koboya kozongela yango te.

4- Kozongisa makoki pe bozangi bosembo ya bato na yango.

Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi (إِلَّا) (وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحِيشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ اللَّهُ لَهُ) (Mpe baye, tango basali mosala moko ya mabe to bango moko, bakanisaka Allah mpe basengaka bolimbisi mpo na masumu na bango Mpe oyo akoki kolimbisa masumu longola se Na Nzambe, bakangamaki te na oyo basalaki ntango bayebaki 135). [Surat Al-Imran: 135].

Q16: Ndimbola ya kosambela likolo ya Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye ezali nini?

R- Elakisi ete ozali kosambela Nzambe akumisa Prophète na ye, kimia pe mapamboli ya Nzambe ezala likolo na ye, na public ya likolo.

Q17: Ndimbola ya subhanallah ezali nini?

R- Masanzoli (tasbihi), oyo ezali bopetoli ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso na bozangi, mbeba, mpe mabe nyonso.

Q18: Ndimbola ya Alhamdulillah ezali nini?

R- Ezali kosanzola Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso, mpe kolimbola Ye na bizaleli nyonso ya kokoka.

Q19: Ndimbola ya ya Allahu Akbar ezali nini?

R- Elingi koloba, Nkembo na Ye aleki nionso, etombwami, monene, pe ya bolingo koleka nionso.

Q20: Ndimbola nini ya "LAA HAWLA WALAA QUWWATA ILLA BILLAH"?

R- Ndimbola na yango: Mbongwana ezali te mpo na mosali uta na ezalela moko kino na ezalela mosusu, mpe azali na nguya te ya kosala yango longola se na Nzambe.

Q21: Ndimbola ya “ASTAGH-FIRU LLAH” ezali nini?

R- Elingi koloba : mosali asengaki Nkolo na ye alongola masumu na ye mpe azipa mabunga na ye.

*****

MALOBA YA NSUKA

Mpo na kosukisa:

Wana ezali mituna oyo baboti basengeli kolimbola mpe kozongela bana na bango mpo ete bakola na maloba, misala, mpe bindimeli ya malamu Kobokola oyo ezali na ntina mingi koleka koleisa mpe kolatisa bana Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso alobi. (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ) (Oh mpe mabota na bino na móto oyo bankoni na yango bikoza bato na mabanga, bakengeli na yango ezali ba anzelu ya makasi, bazangisaka Allah botosi te na oyo atindi bango kosala, kasi bakokisaka 6). [Suratu At-Tahrîm: 6]. Mpe Ntoma ya nzambe S.a.w Alobi: “Mobali azali mobateli ya ndako na ye mpe azali na mokumba ya etonga na ye, mpe mwasi azali mobateli ya ndako ya mobali na ye mpe azali na mokumba na bango”. Elobami na Al-Bukhari na Muslim.

Tika ete mapamboli ya Nzambe ezala likolo ya ntoma na biso Muhammad mpe libota na ye na baninga na ye banso.

OYO BANA YA BA MUSULMANS BAKOKI KO PERMETTRE TE KOZALA IGNORANT NA YANGO
Maloba ya ebandeli

DEPARTEMENT YA MATEYA

- Q1: Nkolo na yo azali nani ?
Q2 : Lingomba na yo ezali nini ?
Q3 : Mosakoli na yo azali nani?
Q4: Lobela liloba tauhid bomoko, na elingi koloba nini ?
Q5: Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso azali wapi?
Q6: Ntina ya litatoli oyo elobi ete Muhammad azali Ntoma ya Nzambe ezali nini ?
Q7: Mpo na nini Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso akelaki biso ?
Q8: Losambo ezali nini?
Q9: Mosala na biso ya monene ezali nini ?
Q10: Lolenge nini ya bondimi ya Nzambe moko?
Q1: Lisumu oyo eleki monene ezali nini?
Q12: Lobela polythéisme shirki na ba types na yango?
Q13: mutu ayebi oyo ebatami te Kaka Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso?
Q14: Makonzí ya kondima ezali boni?
Q15: Limbola makonzí ya kondima?
Q16: Ndimbola ya Coran ezali nini?
Q17: Sunnah ezali nini?
Q18: Lipengwi ya bida ezali nini? Tondimaka yango?
Q19: Lobela liteya ya bosembo mpe ya koboya?
Q20: na Nzambe akoki kondima lingomba mususu te sima ya Islam ?
Q21: Kozanga kondima esalemaka na maloba, misala, pe bindimeli, lokola oyo?
Q22: Bokosi Nifaqu ezali nini mpe elembo na yango?
Q23: Nani ezali suka ya ba ntoma na ya bamemi-nsango?
Q24: Likamwisi ezali nini?
Q25: Ba Sahaba bazali banani? Nalinga bango?
Q26: Ba Maman ya Bandimi bazali banani?
Q27: Droit ya libota ya Prophète, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, likolo na biso ezali nini?
Q28: Obligation na biso ezali nini epai ya bakonzi ya ba musulmans?
Q29: Ndako ya bandimi ezali nini?
Q30: Esika ya kofanda ya bato oyo bazangi kondima ezali wapi?
Q31: Kobanga ezali nini? Elikya ezali nini? Bilembeteli ezali nini?
Q32: Lobelá mwa bankombo mpe bizaleli ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso?
Q33: Limbola ba kombo oyo?
Q34: Mosala (obligation) na biso ezali nini epai ya bato ya mayele ya ba musulmans?
Q35- Basantu ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso bazali banani?
Q36: Est ce que kondima ezali na maloba mpe misala?
Q37: Est ce que kondima ebakismaka mpe ekitaka?
Q38: Ihsan ezali nini?
Q39: Tango nini misala endimamaka epayi ya Nzambe, Nkembo ezala na ye?
Q40: ndenge nini Kotyela Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso motema ezali nini?
Q41: Mosala ya kotinda kosala bolamu pe kopekisa mabe ezali nini?
Q42: Ba Alu-Sunnah wal-Jamah bazali banani?

DEPARTEMENT YA MAKAMBO YA MIBEKO

- Q1: Limbola bopeto?
Q2: Ndenge nini opetolaka oyo ebebisami na bosoto?
Q3: Bolamu ya wudu ezali nini?
Q4: Osalaka ablution ndenge nini?
Q5: Nini ba Obligation ya kosala wudu, mpe motango na yango?
Q6: Ba Sunnah ya wudu ezali nini, pe motango na yango?
Q7: Makambo boni ebebisaka ablution?
Q8: Tayammum ezali nini?
Q9: Ndenge nini basalaka tayammum?
Q10: Nini ebebisaka tayammum ?
Q11: Ba khuffu na ba chaussettes ezali nini? Est ce que ba pangusaka mai Likolo nango?

- Q12- Lobela mayele oyo ezali sima ya kopangusa ba chaussettes?
 Q13- Ba conditions nini pona validité ya ko pangusa likolo ya ba chaussettes?
 Q14- Kopangusa likolo ya ba khuffus ezali ndenge nini?
 Q15- Nini ebebisaka ko pangusa likolo ya ba khuffus?
 Q16- Ndimbola losambo ezali nini?
 Q17- Kozwa mibeko na ntina ya losambo?
 Q18- Mokano ya kotika losambo ezali nini?
 R- Kotika losambo ezali kozanga kondima. Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, alobi: "Kondimana kati na biso ná bango ezali libondeli, yango wana moto nyonso oyo atiki yango andimi te".
 Q19- Losambo boni ezali obligatoire mpo na musulman na butu na moyi? Raka'ah boni ezali mpo na losambo moko na moko?
 Q20- Motango ya ba conditions pona losambo?
 Q21- Makonzi ya losambo ezali boni?
 Q22- Lobela mokana ya kati losambo?
 Q23- Ba Sunnah ya losambo ezali nini?
 Q24- Makambo boni ebebisaka losambo?
 Q25- Ndenge nini musulman asambelaka?
 Q26- Makundoli nini olobaka sima ya salam ya losambo?
 Q27- Ba Sunnats ya Rawaatib ezali nini? Litomba na yango ezali nini?
 Q28- Mikolo nini ya malamukoleka na poso?
 Q29- Mokano ya losambo ya mokolo ya mitano (ijuma) ezali nini?
 Q30- Losambo ya vendredi ezali na Rak'ah boni ?
 Q31- Ezali permis kozanga mabondeli ya vendredi?
 Q32- Lobela ba Sunnah ya mokolo ya mitano (Losambo ya ijuma)?
 Q33- Lobela bolamu ya losambo ya lisangá?
 Q34- Komikitisa ezali nini na losambo?
 Q35- Limbola zakat?
 Q36- Nini ezali swadakat Oyo ezali mustahabat ?
 Q37- Ndimbola ya kokila bilei (careme) ezali nini?
 Q38- Lobela bolamu ya kokila bilei (carême) na sanza ya Ramadan?
 Q39- Lobela bolamu ya kokila bilei na bolingi na tango mosusu oyo ezali Ramadan te?
 Q40- Lobela makambo mosusu oyo ebebisaka kokila bilei (carême)?
 Q41- Ba Sunnah ya kokila bilei (carême) ezali nini?
 Q42- Ndimbola ya Hajj ezali nini?
 Q43- Makonzi ya Hajj ezali boni?
 Q44- Bolamu ya Hajj ezali nini?
 45- Ndimbola Umrah ezali nini?
 Q46- Makonzi boni ya Umrah?
 Q47- Jihadi ezali nini pona nzela ya Nzambe?

Eteni ya sira (histoire) ya ntoma

- Q1: Libota ya Prophète na biso Muhammad, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye ezali nini?
 Q2: Kombo ya maman ya ntoma na biso, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye ezali nini?
 Q3: Tata na ye akufaki tango nini?
 Q4: Mosakoli, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, abotamaka Tango nini?
 Q5: Abotamaka na mboka nini?
 Q6: Nani amelisaka ye mabele ? na ko bokola ye sima ya maman na ye?
 Q7: Maman na ye akufaka mokolo nini?
 Q8: Nani abokolaka ye sima ya liwa ya koko na ye Abdul Muttalib?
 Q9: Tango nini asalaka mobembo na Ndeko ya tata naye na Sham?
 Q10: Mobembo na ye ya mibale ezalaki mokolo nini?
 Q11: Tango nini ba Quraysh batongaka lisusu Kaaba?
 Q12: Azalaki na mbula boni mokolo Azuaka mitindo? Mpe atindamaki epai ya nani?
 Q13: Eloko nini ya liboso emoniseli (révélation) abandaki na yango?
 Q14: Ezalela na ye ezalaki nini liboso ya emoniseli? Ntango nini emoniseli eyaki epai na ye mpo na mbala ya liboso?
 Q15: Nini ezalaki likambo ya liboso oyo emonisami epai na ye uta na Coran?

- Q16: Nani azalaki moto ya liboso oyo andimaki nsango na ye?
 Q17: Ndenge nini libiangi na Islam ezalaka?
 Q18: Ezalela ya Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, pe baye bandimaki ye sima ya kosakola libiangi ezalaki nini?
 Q19: Nani akufaki na mbula ya zomi ya mission na ye, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye?
 Q20: Mobembo ya Israa na Mi'raj ezalaka ngonga nini?
 Q21: Ndenge nini Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, abengaka bato libanda ya Mecque?
 Q22: Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, atikalaka na Mecque tango boni?
 Q23: Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, hijra akendeka wapi?
 Q24: Atikalaki na medina ntango boni?
 Q25: Mibeko nini ya Islam etiamaki likolo na ye na Medina?
 Q26: bitumba naye ya motuya ezali Nini?
 Q27: Eloko nini ya suka ekita na Coran?
 Q28: Tango nini Prophète, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, akufaka? Azalaka na mbula boni?
 Q29: Lobela basi ya Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye?
 Q30: Bana na ye bazali banani, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye?
 31: Lobela mwa bizaleli ya malamuru ya Ntoma, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye?
 Q31: Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye, atikaka ummat na ye na nini?

Eteni ya ndimbola

- Q1: Tanga Al-Fatihah pe kolimbola yango?
 Q2: Tanga Surat Al-Zalzalah pe kolimbola yango?
 Q4: Tanga Surat Al-Qara'ah pe kolimbola yango?
 Q7: Tanga Surat Al-Humza pe kolimbola yango?
 Q8: Tanga Surat Al-Fil pe kolimbola yango?
 Q10: Tanga Surat Al-Ma'un pe kolimbola yango?
 Q11: Tanga Surat Al-Kawthar pe kolimbola yango?
 Q15: Tanga Surat Al-Ikhlâs pe kolimbola yango?
 Q16: Tanga Surat Al-Falaq pe kolimbola yango?
 Q17: Tanga Surah An-Nas pe kolimbola yango?

Eteni ya Hadith

- Q1: Silisa hadith : « Misala esalemaka na ba mokono... » pe lobela mua ba avantages na yango ?
 Q2: Silisa hadith « Oyo akokotisa eloko na likambo oyo ya biso... », pe lobela mua ba avantages na yango?
 Q3: Silisa hadith (Ntango tofandaki na Ntoma ya Nzambe, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye...), pe loba mua matomba na yango?
 Q4: Silisa hadith « mondimi oyo Imani na ye aza ya kokoka... » pe lobela mwa matomba na yango?
 Q5: Silisa hadith : « Oyo alapi ndayi na nkombo ya Nzambe.te.. » pe lobela mua ba avantages na yango ?
 Q6: Bosilisa hadith: «Moko te kati na bino akondima kino nakozala molingami na ye koleka...» mpe bolobela mwa matomba na yango?
 Q7: Bosilisa hadith : « Moko te kati na bino andimi tii akolinga ndeko na ye... », pe bolobela mwa matomba na yango?
 Q8: Silisa hadith: "Na oyo molimo na ngai ezali na Loboko na ye!" "...", mpe kolobela mwa matomba na yango?
 Q9: Silisa hadith « Nguya to makasi ezali te longola se na Nzambe... » pe lobela mwa matomba na yango?
 Q10: Silisa hadith "Ya solo, embryon ezali na nzoto..." mpe lobela mwa matomba na yango?
 Q11: Silisa hadith : « oyo ekozala Maloba naye ya suka na mokili oyo.. : laailaha ilállahu... », pe loba mua ba avantages na yango ?
 Q12: Silisa hadith « Mondimi azali te oyo azali ko attaquer to alakeli mabe... » pe mwa matomba na yango?
 Q13: Silisa hadith « Eteni ya bolamu ya Islam ya mutu ezali... » pe lobela mua matomba na yango?
 Q14: Silisa hadith : « Oyo azali kotanga mokanda ya Buku ya Nzambe... » pe lobela mua ba avantages na yango ?

ETENI YA BOTOSI ISLAMIQUE

Kozala na botosi na nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso:

- Q1- Ndenge nini bizaleli malamuru epai ya Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso ezali?

Bizaleli na botosi epayi ya Ntoma naye, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye:

Q2: Ndenge nini moto asengeli komitambwisa na botosi Ntoma, kimia mpe mapamboli ezala likolo na ye?

Q3: Kozala na botosi epai ya baboti ezali ndenge nini?

Botosi ya boyokani ya libota:

Q4: Ndenge nini nakoki kokolisa libota?

Etiquette ya bondeko na Nzambe Mozwi-ya-Nguya-Nyonso:

Q5: Ndenge nini nakoki kozala elongo na bandeko na ngai mpe baninga?

BOTOSI YA VOISINAGE

Q6: botosi ya voisin ezali nini?

BOTOSI YA KOYAMBA BAPAYA:

Q7: botosi ya koyamba ba paya ya basi na mibali ezali nini?

Botosi ya maladi:

Q8: Lobela botosi ya bokono pe kotala ba malades?

BOTOSI YA KOLUKA BOYEBI:

Q9: Lobela botosi ya koluka boyebi?

BOTOSI YA LISANGA :

Q10: Botosi ya lisanga ezali nini ?

BOTOSI YA KOLALA :

Q11: Lobela botosi ya kolala ?

BOTOSI YA KOLUKA :

Q12: Botosi ya kolala ezali nini ?

Botosi ya kolata :

Q13: Lolenge ya kolata boni ?

BOTOSI YA KOMATA NA MPUNDA: TO TRANSPORT

Q14: Lobela botosi ya komata na transport ?

BOTOSI YA NZELA:

Q15: Lobela botosi ya nzela ?

BOTOSI YA KOKOTA PE KOBIMA NA NDAKO :

Q16: Lobela lolenge ya kokota pe kobima na ndaku?

BOTOSI YA KOKOTA NA KIKOSO :

Q17: Lobela lolenge ya komi soulager na kikoso ?

Botosi ya mosquée.

Q18: Lobela ba botosi ya mosquée?

Ba botosi ya kopesa mbote :

Q19: Lobela ba botosi ya kopesa mbote Salam ?

Botosi ya kosenga ndingisa :

Q20: Lobela ba botosi ya kosenga ndingisa?

Botosi na mawa ya banyama :

Q21: Lobela ba botosi ya boboto na banyama ?

Ba botosi ya masano :

Q22: Lobela botosi mpo na masano? Na islam.

Botosi ya kosala maseki (blague) :

Q23: Lobela mwa botosi ya maseki ?

Botosi ya koswa (kobeta chafia) :

Q24: Lobela botosi ya koswa (kobeta chafia)?

Botosi ya koseka :

Q25: botosi ya ko baye (bailler) ezali nini?

Botosi ya kotanga Coran Esantu :

Q26: Lobela ba lolenge ya kotanga Coran ?

Eteni ya bizaleli malamau

Q1: Lobelá ntina ya bizaleli malamau?

Q2: Mpo na nini tokangamaka na bizaleli malamau na Islam ?

Q3: Tozuaka ba zaleli wapi?

Q4: Lolenge ya bizaleli malamau mpe elongi na yango ezali nini ?

Q5: Nini ezali sima ya ihsan ?

Q6: Lolenge na ba bilongi ya Bosembo eza Nini?

- Q7: sima ya bosomba ezali nini ?
 Q8: Ezaleli ya bosembo ezali nini?
 Q9: Nini ezali sima ya bosembo?
 Q10: Lobela mitindo ya motema molai (patience)?
 Q11: Contraire ya patience ezali nini?
 Q12: Lobela Ndenge ya kosungana?
 Q13: Lolenge nini ya bizaleli ya kozala na nsoni ?
 Q14: Lobela elembo ya kokela mawa?
 Q15: nini ezali elembo ya bolingo ?
 Q16: Limbola esengo?
 Q17: Zuwa motema likunya ezali nini?
 Q18: Kosakana ezali nini?
 Q19: Limbola komikitisa?
 Q20: Lolenge nini ya lolendo oyo epekisami?
 Q21: Lobela lolenge mosusu ya kokosa oyo epekisami?
 Q22: Koloba nsima ya moto ezali nini?
 Q23: Limbola songisongi?
 Q24: bolembu ezali nini?
 Q25: Lobela mitindo ya nkanda?
 Q26: kolandela ezali nini?
 Q27: al isrâfi ezali nini? Na bukh'lu ezali nini? Na karamu ezali nini?
 Q28: Jubnu ezali nini? Shaja'a ezali nini?
 Q29: Lobela mwa maloba oyo epekisami ya monoko?
 Q30: Lobela bantina oyo esalisaka musulman azala na bizaleli malamumu?

ETENI YA MABONDELI MPE YA ADH-KAAR

- Q1: Bolamu ya zikri ezali nini?
 Q2: Lobela mwa matomba ya zikri ?
 Q3: zikri oyo eleki malamumu ezali nini?
 Q4: Olobaka nini tango yakolamuka?
 Q5: Okoloba nini soki olati elamba na yo?
 Q6: Okoloba nini soki olongoli elamba?
 Q7: Libondeli nini mpo na kolata bilamba ya sika?
 Q8: Libondeli nini mpo na moto oyo alati elamba ya sika?
 Q9: Lobela libondeli ya kokota na toilette, oyo ezali esika ya komi soulager?
 Q10: Libondeli nini mpo na kobima na toilet?
 Q11: Olobaka nini liboso ya kosala ablution?
 Q12: Zikri nini elobamaka sima ya kosilisa ablution?
 Q13: Zikri nini elobamaka tango obimi na ndako?
 Q14: Zikri nini elobamaka tango ozali kokota na ndako?
 Q15: Libondeli nini mpo na kokota na mosquée?
 Q16: Lobela libondeli mpo na kobima na mosquée?
 Q17: Olobaka nini tango oyokaka libiangi azana ya losambo?
 Q18: Olobi nini sima ya libiangi azâna ya losambo?
 Q19: Olobaka nini na tongo pe na pokwa zikri nini?
 Q20: nini okoloba tango olingi kolala?
 Q21: Nini okoloba liboso ya kolia bilei?
 Q22: Nini biloba soki osilisi koliya?
 Q23: Libondeli ya mopaya ezali nini mpo na moyambi ya bilei?
 Q24: Moto alobaka nini tango azali koswa? (ko beta Tchafia).
 Q25: Okoloba nini tango otelemi mpo na kosilisi bokutani, "dua ya kosilisa bokutani eza nini"? Loba:
 Q26: Libondeli ya komata na mpunda ezali nini? (Transport)
 Q27: Lobela libondeli mpo na mobembo?
 Q28: Libondeli ya mobembo mpo na mofandi ezali nini?
 Q29: Libondeli ya mofandi mpo na mobembo ezali nini?
 Q30: Libondeli nini mpo na kokota na zando?
 Q31: Lobela libondeli tango ozali na nkanda?
 Q32: Olobaka nini na mutu oyo asali yo bolamu ?

- Q33: Libondeli ezali nini soki omati eloko?
- Q34: Olobi nini soki likambo oyo esepelisi yo esalemi?
- Q35: Olobi nini soki likambo oyo oyinaka esalemi?
- Q36: Lolenge ya kopesa mbote mpe kozongisa mbote ezali nini?
- Q37: Libondeli ezali nini ntango mbula ebetaka?
- Q38: Libondeli nini sima ya mbula kobeta?
- Q39: Lobela libondeli mpo na mopepe?
- Q40: Lobela libondeli ya koyoka nkake?
- Q41: Libondeli ezali nini soki omoni moto oyo azali na mpasi?
- Q42: Libondeli mpo na moto oyo azali kobanga ete likambo moko ekoma pona misu naye?
- Q43: Ndenge nini osambelaka pona Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye?

ETENI YA MAKAMBO NDenGE NA NDenGE

- Q1: Mabongisi mitano oyo esengeli kozala nini?
- Q2: Limbola makonzi mitano oyo?
- Q3: Mokano nini ezali na ntina ya botekisi mpe misala?
- Q4: Lobela lolenge mosusu ya ba misala (commerces) mpe koteka oyo epekisami?
- Q5: Lobela mwa mapamboli ya Nzambe likolo na yo?
- Q6: Nini ezali wajibu na oyo etali mapamboli? Ndenge nini okozongisa matondi?
- Q7: Ba fêtes ya ba musulmans ezali nini?
- Q8: Sanza nini ezali malamumu koleka ba sanza nyonso?
- Q9: Mikolo nini eleki malamumu?
- Q10: Mokolo nini eleki malamumu na mbula?
- Q11: Butu nini eleki malamumu na mbula?
- Q12: Nasala nini soki namoni mwasi ya poto?
- Q13: Banguna ya moto bazali banani?
- Q14: Kotubela ezali nini?
- Q15: Ba shurutu nini pona kotubela ya Solo?
- Q16: Ndimbola ya kosambela likolo ya Ntoma, kimia pe mapamboli ezala likolo na ye ezali nini?
- Q17: Ndimbola ya subhanallah ezali nini?
- Q18: Ndimbola ya Alhamdulillah ezali nini?
- Q19: Ndimbola ya ya Allahu Akbar ezali nini?
- Q20: Ndimbola nini ya "LAA HAWLA WALAA QUWWATA ILLA BILLAH"?
- Q21: Ndimbola ya "ASTAGH-FIRU LLAH" ezali nini?

MALOPA YA NSUKA